

Dr. Baticz Csaba* – Péteri Attila**

A SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI 2018 MÁSODIK FELÉBEN

MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE (WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION, WIPO) KERETÉBEN FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSben

A korábbi évekhez hasonlóan a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) 2018 második felében is ellátta Magyarország képviselőtét a WIPO bizottságainak és munkacsoportjainak ülésein, valamint egyéb rendezvényein.

Júliusban került megrendezésre a madridi rendszer jogi fejlesztésére létrehozott munkacsoport 16. ülése és a hozzá kapcsolódó kerekasztal-beszélgetés, a Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság 28. ülése, a hágai rendszer jogi fejlesztésére létrehozott munkacsoport 7. ülése, valamint a hágai rendszerről szóló szeminárium. Augusztusban tartották a Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (IGC) 37. ülését. Szeptemberben zajlott a Jogérvényesítési Tanácsadó Bizottság 13. ülése, a Program- és Költségvetési Bizottság 28. ülése, valamint a tagállamok közgyűléseinek 58. ülésorozata. Októberben került megrendezésre a WIPO Szabványok Bizottságának 6. ülése. Novemberben tartották az Új Növényfajták Oltalmára létrehozott Nemzetközi Unió üléseit, a nemzetközi szabadalmi osztályozás felülvizsgálatával foglalkozó munkacsoport 40. ülését, a Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával Foglalkozó Állandó Bizottság 40. ülését, valamint a Szerzői és Szomszédos Jogok Állandó Bizottságának 37. ülését. Decemberben zajlott a Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság 29. ülése, valamint az IGC 38. ülése és az ehhez kapcsolódó szakértői csoport ülése.

A madridi rendszer jogi fejlesztésére létrehozott munkacsoport (Working Group on the Legal Development of the Madrid System) 16. ülése, Genf, július 2–4.

A hivatalt a Nemzetközi Védjegy Osztály védjegyelbírálója képviselte az ülésen, amelynek napirendjén a következő kérdések szerepeltek:

* Főosztályvezető, Jogi és Nemzetközi Főosztály, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

** Nemzetközi ügyintéző, Nemzetközi Együttműködési Osztály, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

A nemzeti vagy regionális lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás

A WIPO Titkárságának előkészítő anyaga a közös végrehajtási szabályzatra vonatkozóan az alábbi pontokat érintette:

- a helyébe lépés hatályáról szóló rendelkezés eltérő tagállami értelmezésének feloldása;
- a helyébe lépés kapcsán felmerülő díjakról szóló rendelkezések.

A titkárság előkészítő anyaga nem tartalmazott konkrét hatálybalépési időpontot vagy a díjakról szóló rendelkezések kapcsán konkrét díjtételt. Az előkészítő anyag tájékoztatást adott arról, hogy a Nemzetközi Iroda jelentős informatikai fejlesztéseket indított, amelyeknek központi eleme a *New Information Technology Platform*. A Nemzetközi Iroda megítélése szerint az új szabályozás hatálybalépését az informatikai fejlesztés befejezéséig, határozatlan időre el kell halasztani. A tagállamok többsége nem támogatta a Nemzetközi Iroda meglátását a hatálybalépés határozatlan idejű halasztásról, és kérte a titkárságot a 15. ülésen megbeszéltek alapján konkrét hatálybalépési időpont és díjjavaslat megtételére.

Átalakítás

A jogintézmény lényege, hogy a származási országnak az alapbejelentést vagy oltalmat érvénytelenítő intézkedése alapján megszűnő nemzetközi védjegybejelentés kérelem alapján nemzeti védjegybejelentéssé, illetve nemzeti védjeggyé alakítható. A titkárság megfogalmazta azokat a javaslatokat, amelyek elősegítenék az eljárás ügyfélbarátabbá tételét.

Új típusú védjegyek és új megjelenítési módok

A titkárság előkészítő anyagában tájékoztatta a szerződő feleket a hatályos jogszabályi háttérrel. A munkacsoport tagjai jelentős érdeklődést mutattak a téma iránt, és felkérték a titkárságot, hogy a következő ülésre készítsen előkészítő anyagot.

A nemzetközi védjegyek korlátozását érintő kérdőív megállapításai

A titkárság a 15. ülésen elhangzottaknak megfelelően a nemzetközi védjegyek korlátozása tárgyában kérdőívet készített elő, a tagállamok válaszát pedig a 16. ülésre összegezte. A kérdőívre adott válaszok rávilágítottak, hogy a szerződő felek gyakorlata és jogértelmezése jelentős eltérést mutat. Az ülés elnöke megállapította, hogy a jelen feltételek mellett a szerződő felek gyakorlata összeegyeztethetetlen, nincs kilátás harmonizációra, és javaslatot tett a korlátozás napirendről történő levételére.

A Madridi Jegyzőkönyvet érintő módosítási javaslat

A Nemzetközi Iroda célkitűzései között szerepel az inkluzív kommunikáció bevezetése mind jogszabályi szinten, mind külső és belső kommunikációs felületein. A titkárság bemutatott előadást tartott az inkluzív kommunikáció angol, francia és spanyol nyelvű megoldási

lehetőségeiről. Jelezte továbbá, hogy a többi munkanyelven is meg kívánják teremteni az inkluzív kommunikáció alapjait.

A titkárság tájékoztatást adott arról, hogy a vázolt elvek alapján előkészítette a Madridi Jegyzőkönyvet érintő módosítási javaslat angol nyelvű változatának az inkluzív kommunikációra tekintettel átszövegezett változatát. Jelezte, hogy a többi munkanyelven még nem fejeződtek be az átszövegezési munkálatok. Hangsúlyozta, hogy az angol nyelvű szövegnek az inkluzív kommunikáció elveire figyelemmel történő módosítása semmilyen módon nem változtatta meg a jogszabály szövegének tartalmát.

Kína és Oroszország delegációjának javaslata

A Kínai Népköztársaság és az Oroszországi Föderáció javaslatot nyújtott be a kínai és az orosz nyelvnek a madridi rendszer bejelentési nyelveként való elismertetésére. Az Európai Unió – a tagállamokkal történt egyeztetést követően – további mélyreható tanulmány előkészítését kérte ennek várható hatásairól. Magyarország aggodalmát fejezte ki, hogy az új eljárási nyelvek jelentősen megnövelnék a nemzetközi védjegybejelentés díját, ami negatív hatással lehet a magyar bejelentési számokra. A titkárság a 17. ülésre mélyreható és széles körű tanulmányt készít elő az új bejelentési nyelvek bevezetésének lehetséges hatásairól, várható előnyeiről és hátrányairól.

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Patents, SCP) 28. ülése, Genf, július 9–12.

Az ülésen az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője képviselte a hivatalt. A tárgyalat témakörök a következők voltak.

A nemzetközi szabadalmi rendszerről szóló jelentés

A titkárság frissítette a nemzeti és regionális szabadalmi jogszabályokat összegyűjtő elektronikus felületet a tagállamok által megosztott adatokkal. Több tagállam beszámolt a szabadalmi jogában bekövetkezett aktuális változásokról.

Kivételek és korlátozások

A titkárság bemutatta a forgalombahozatali engedélyezéshez szükséges cselekményekre vonatkozó kivételről szóló összefoglaló tanulmányt.

A B csoport, az EU és a CEBS csoport szerint a jelenlegi szellemi tulajdoni rendszer is megfelelően érvényre juttatja a közérdeket. Csak akkor járulnak hozzá a munka folytatásához, ha más kivételekről is szó esik, például az előhasználatról, valamint a szabadalmi oltalom hatályának kiterjedéséről az ország területén átmenő közlekedési és szállítási eszközökre.

Az Afrika Csoport, Argentína, Brazília, Chile, India, Indonézia, Irán, Oroszország és Szenegál ezzel ellentétesen úgy vélte, hogy nincs elég előrehaladás, hiszen még csak egy kivételről készült tanulmány, ezért fenntartják, hogy a bizottság vizsgálja meg, hogy mely kivételek bevezetése támogatja leginkább egy ország fejlődését, és készüljenek újabb tanulmányok.

A szabadalmak minősége

A B csoport, az EU, a CEBS csoport, Portugália és Dél-Korea szerint a jó minőségű, erős szabadalmak megadása jelenti a szabadalmi rendszer alapját. A munkamegosztás különösen a kisebb vagy korlátozott erőforrásokkal rendelkező tagállami hivataloknak hasznos, mert lehetővé teszi, hogy más hivatalok munkájának eredményére támaszkodjanak az újdonságkutatás vagy az érdemi vizsgálat során.

Az Afrika Csoport, India, Kína, Brazília és Irán szerint a szabadalmak minőségét leginkább az javíthatja, ha van lehetőség az eljárásban felszólalásra (különösen a megadás előtti szakaszban). Globális tendenciának látják a szabadalmak minőségének csökkenését, amin önmagában a hivatalok közötti munkamegosztás nem tud változtatni, álláspontjuk szerint az érdemi vizsgálat minőségét kell javítani.

Szabadalmak és egészség

Az Afrika Csoport, Kína, Irán, Brazília és India hangsúlyozta, hogy a gyógyszerekhez való hozzáférés alapvető emberi jog, ezt a fenntartható fejlődési célok, a TRIPS-megállapodás és a WIPO *Development Agenda* is elismeri. A szabadalmak jelentette monopóliumokat hátrányosaknak tartják a közegészségügyre nézve, amelyek tovább növelik az országok közötti vagyoni különbségeket, különösen a gyakori, visszaélészerű jogérvényesítés miatt.

Az EU, a CEBS csoport és a B csoport az egészséghez való jog és a megfizethető gyógyszerekhez való hozzáférés jelentőségének elismerése mellett tagadták, hogy a hatékony szellemi tulajdon-védelmi rendszer akadályozná az innovációhoz való hozzáférést.

Az ügyfelek és szabadalmi képviselők közötti kommunikáció bizalmassága

A B csoport, az EU, a CEBS csoport, Ausztrália, Dánia, Dél-Korea, Franciaország, Japán és Svájc, valamint a JPAA és az AIPPI számára az ügyfelek és szabadalmi képviselők közötti kommunikáció bizalmasságának biztosítása – határon átnyúló helyzetekben is – kiemelt jelentőséggel bír. Hangsúlyozták, hogy a szabadalmi ügyvivők és ügyfelek közötti kommunikáció titkosságának biztosítása nem érinti a feltárási követelményt vagy a technika állásának körét, hanem csak arra szolgál, hogy a szabadalmi ügyvivők az ügyvédekhez hasonló helyzetbe kerüljenek a titoktartás tekintetében.

Irán, Marokkó, Kína, Dél-Afrika és Törökország korábbi álláspontjukkal egyezően úgy vélték, hogy erre a témára az SCP mandátuma nem terjed ki, hiszen nem szabadalmi, hanem polgári jogi kérdés, amely nemzeti hatáskörbe tartozik.

Technológiatranszfer

A Dominikai Köztársaság, Kína, India és Uganda a téma napirenden tartása mellett szólalt fel, tekintettel arra, hogy a műszaki tudás megosztásának a fejlődő országok számára nagy gazdasági jelentősége van.

A B csoport, a CEBS csoport és az EU is elismerte a technológiatranszfer jelentőségét a gazdasági fejlődés terén, de emlékeztettek, hogy a technológiatranszferrel kapcsolatos munka elsősorban a WIPO fejlesztéssel és szellemi tulajdonnal foglalkozó bizottságában (CDIP) folyik, amely alkalmasabb fórum konkrét projektek megvalósítására.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 37. ülése, Genf, augusztus 27–31.

Az ülésen a hivatalt az Iparjogvédelmi Jogi Osztály két jogi ügyintézője képviselte.

A WIPO Szellemi Tulajdonnal (IP), Genetikai Forrásokkal (GR), Hagyományos Tudással (TK) és Folklórral (TCEs) Foglalkozó Kormányközi Bizottságának (IGC) 2018/2019-re szóló mandátumához kapcsolódó munkaterv szerint az ülés napirendjén az alábbi kérdések szerepeltek:

1. egyes nem kormányzati szervezetek akkreditálása (WIPO/GRTKF/IC/37/2);
2. bennszülött és helyi közösségek részvétele:
  - az önkéntes alap működésével kapcsolatos tájékoztató (WIPO/GRTKF/IC/37/3, WIPO/GRTKF/IC/37/INF/4 és WIPO/GRTKF/IC/37/INF/6);
  - a tanácsadó testület kinevezése (WIPO/GRTKF/IC/37/3);
  - tájékoztató a bennszülött közösségek képviselőit megszólaltató előadás-sorozatról (WIPO/GRTKF/IC/37/INF/5);
3. hagyományos tudás (TK) és hagyományos kulturális kifejeződések (TCEs):
  - TK – Draft Articles (WIPO/GRTKF/IC/37/4);
  - TCEs – Draft Articles (WIPO/GRTKF/IC/37/5);
  - TK – eltéréselemzés frissített tervezete (WIPO/GRTKF/IC/37/6);
  - TCEs – eltéréselemzés frissített tervezete (WIPO/GRTKF/IC/37/7);
  - jelentések a genetikai forrásokra és a kapcsolódó hagyományos tudásra vonatkozó anyagok összeállításáról (WIPO/GRTKF/IC/37/8 Rev., WIPO/GRTKF/IC/37/9);
  - tanulmányjavaslat a hagyományos tudásról (WIPO/GRTKF/IC/37/10);
  - az EU tanulmányjavaslata a folklórról (WIPO/GRTKF/IC/37/11);
  - közös ajánlás a genetikai forrásokra és a kapcsolódó hagyományos tudásra vonatkozóan (WIPO/GRTKF/IC/37/12);
  - közös ajánlás az adatbázisok használatáról a genetikai források és a kapcsolódó hagyományos tudás defenzív védelme érdekében (WIPO/GRTKF/IC/37/13);

- tanulmányjavaslat a szabadalmak téves megadásának elkerülése érdekében tett intézkedésekről és a létező hozzáférési és haszonelosztási rendszereknek való megfelelésről (WIPO/GRTKF/IC/37/14);
  - a szabadalmak megadásának elhúzódása és a bizonytalanság gazdasági hatásai: az USA aggályai az új szabadalmi feltárási követelményekre vonatkozó javaslatokkal kapcsolatban (WIPO/GRTKF/IC/37/15);
  - kulcskifejezések összefoglalója (WIPO/GRTKF/IC/37/INF/7);
4. ad hoc szakértői csoport(ok) felállítása;
  5. lehetséges ajánlások a 2018. évi közgyűlésre;
  6. az IGC részvétele a fejlesztési menetrend (Development Agenda) végrehajtásában.

A tagállamok és a folyamatosan bővülő megfigyelői kör részéről egyaránt a bizottság esetében megszokott, nagyszámú képviselő részvételével lezajlott ülés a 2018. évi közgyűlés előtti utolsó ülés volt, ezért sor került ajánlások megfogalmazására a közgyűlés részére.

A plenáris ülésen megvitattott kérdések

Az ülés elnöke, Ian Goss (Ausztrália) vezetésével a napirendnek megfelelően haladt a bizottság a különböző napirendi pontok megvitatásával.

Az első ülésnap a különböző csoportok bevezető nyilatkozataival kezdődött. A fejlődő országok egybehangzóan kifejezték igényüket arra, hogy jogi kötőerővel rendelkező nemzetközi dokumentumokat fogadjon el a bizottság mind a hagyományos tudás, mind a folklór területén. Az EU kifejtette, hogy a több területet érintő horizontális kérdésekre kell hangsúlyt fektetni, valamint fontos az átlátható és bizonyítékokra épülő munkamódszer.

A panelbeszélgetés résztvevői a bennszülött közösségekről hallhattak előadásokat. *Patricia Adjei* (first nations arts and culture practice director, Council for the Arts, Ausztrália) a bennszülött művészet és kulturális szellemi tulajdon védelmét érintő ausztrál jogi szabályozást ismertette. Felhívta a figyelmet arra is, hogy ugyan a hagyományos tudás és a folklór jogi értelemben nem minősül újdonságnak, ami a szellemitulajdon-jogok esetében releváns kritérium, azonban ennek ellenére nagyon fontos, hogy az ilyen jellegű szellemi termékek is védelemben részesülhessenek. Az Arctic University of Norway professzora, *Mattias Ahren* konkrét javaslatokat fogalmazott meg a tervezetek kapcsán. Kifejtette, hogy a szellemi tulajdon jogterületének célja, hogy egyensúlyt teremtsen az alkotói jogok és a nyilvánossághoz fűződő érdek között. Kiemelte, hogy a hagyományos tudás és folklór területén nem engedhető meg, hogy a jogosultak az alkotóközösségen kívül más személyek vagy adott esetben államok is lehessenek. *Lucy Mullenkei* (executive director, Indigenous Information Network, Kenya) a hagyományos tudás és a folklór természetét mutatta be szemléletes gyakorlati példákon keresztül. Elengedhetetlennek tartja a bennszülött közösségek képviselőinek részvételét az üléseken, és szorgalmazta az emberi jogi aspektusok figyelembevételét a szöveg elfogadása során.

Az ülésen többször is napirendre került a 2018. évi közgyűlésre javasolt ajánlások megfogalmazása. Indonézia az LMC (Like-Minded Countries) nevében támogatta, hogy a hagyományos tudásra és folklórra vonatkozó jelenlegi szöveget a diplomáciai értekezletre javasolja a bizottság. Ezt azonban a többi felszólaló (Irán, EU, CEBS) nem támogatta.

A szövegtervezetek kapcsán a plenáris ülésen is elhangzottak javaslatok, amelyek később jellemzően informális üléseken kerültek megvitatásra. A facilitátorok az elhangzott javaslatokat beépítették a szövegtervezetekbe (lásd *The Protection of Traditional Cultural Expressions: Draft Articles - REV. 2*; *The Protection of Traditional Knowledge: Draft Articles - REV. 2*).

Döntések

1. Egyes nem kormányzati szervezetek akkreditálása

Az IGC egyhangúlag elfogadta az alábbi szervezetek ad hoc megfigyelőkénti akkreditálását: Cross River Biodiversity, Marine Protection and Conservation (CRBMPC); ILEX-Acción Jurídica; Indo-OIC Islamic Chamber of Commerce and Industry (IICCI); Inspiración Colombia; Red Mujeres Indígenas sobre Biodiversidad (RMIB); Regroupement des mamans de kamituga (REMAK); San Youth Network; University of Rosario; Union des peuples autochtones pour le réveil au développement (UPARED).

2. Bennszülött és helyi közösségek részvétele

Az IGC erőteljesen ösztönözte, és felhívta a tagokat, valamint minden érdekelt köz- és magánintézményt arra, hogy járuljanak hozzá a kimerült önkéntes alaphoz, hogy a bennszülött közösségek részvétele továbbra is biztosítható legyen az üléseken.

A tanácsadó testület az elnök javaslatára, közfelkiáltással történt megválasztás útján az alábbi 8 taggal alakult meg:

Patricia Adjei, Arts Law Centre, Australia;

Martin Devlin, Assistant Director, International Policy and Cooperation, IP Australia;

María del Pilar Escobar Bautista, Counsellor, Permanent Mission of Mexico, Geneva;

Frank Ettawageshik, Representative, Native American Rights Fund, United States of America;

Ashish Kumar, Senior Development Officer, Department of Industrial Policy and Promotion, Ministry of Commerce and Industry, India;

Evžen Martínek, Lawyer, International Department, Industrial Property Office, Czech Republic;

Lamine Ka Mbaye, First Secretary, Permanent Mission of Senegal, Geneva;

Manuel Orantes, Representative, CAPAJ, Peru.

A bizottság elnöke a bizottság alelnökét, *Faizal Chery Sidhartát* jelölte a tanácsadó testület elnökének.

3. *Hagyományos tudás (TK) és hagyományos kulturális kifejeződések (TCEs)*

Az IGC megvitatta a WIPO/GRTKF/IC/37/4 és WIPO/GRTKF/IC/37/5 számú dokumentum alapján az egyezmények újabb szövegtervezeteit (*The Protection of Traditional Knowledge: Draft Articles Rev. 2 és The Protection of Traditional Cultural Expressions: Draft Articles Rev. 2*).

A két szövegen – a számos szabályozási átfedésre tekintettel – párhuzamosan folyt a munka, de a rendezetlen koncepcionális kérdések miatt érdemi előrehaladást nem sikerült elérni. Az EU és a B csoport célja, hogy az egyezmények minél kevesebb normatív tartalommal rendelkezzenek, és elutasítják, hogy a szövegek az őshonos népcsoportok jogosultságaként feltételezzék a hagyományos tudás és a hagyományos kulturális kifejeződések felhasználásához való hozzájárulást. Végül az IGC a mandátumának megfelelően úgy döntött, hogy a szövegtervezetek az ülés lezárásakor állapotukban kerülnek majd a következő ülés napirendjére.

4. *Ad hoc szakértői csoport(ok) felállítása*

Az IGC a hagyományos tudással és a hagyományos kulturális kifejeződésekkel foglalkozó ad hoc szakértői csoport felállításáról döntött a tárgyalások elősegítése érdekében, amely a következő ülésnek tesz majd jelentést az elért eredményekről.

5. *Lehetséges ajánlások a 2018. évi közgyűlésre*

Az IGC az alábbi ajánlásokat fogalmazta meg a 2018. évi közgyűlés számára.

- a) Az IGC tagjai megerősítik elkötelezettségüket, hogy folytatják a bizottság munkáját, amelynek célja olyan nemzetközi egyezményekről való megállapodás elérése, amelyek kiegyensúlyozott és hatékony jogi védelmet nyújtanak a genetikai források, a hagyományos tudás és a hagyományos kulturális kifejeződések területén.
- b) Az IGC elismeri az előrehaladást, amelyet a 35. és 36. ülésen elért a genetikai források területén.
- c) Az IGC a genetikai forrásokkal legközelebb a 40. ülésen foglalkozik a *stocktaking* során. Az IGC ezen az ülésen fogja megvitatni, hogy javasolható-e diplomáciai értekezlet összehívása a három tervezet bármelyikének elfogadása érdekében, vagy folytatni kell a tárgyalásokat.
- d) Az IGC elismeri az előrehaladást, amelyet a 37. ülésen elért a hagyományos tudás és a hagyományos kulturális kifejeződések területén.
- e) Az IGC a 38., 39. és 40. ülésén folytatja majd a munkáját a hagyományos tudás és a hagyományos kulturális kifejeződések területén.
- f) Az IGC felismerte a bennszülött közösségek részvételének fontosságát a bizottság munkájában, és felhívja a figyelmet arra, hogy az e közösségek részvételét finanszírozó önkéntes alap kiürült. Az IGC arra kívánja ösztönözni a tagállamokat, hogy fontolják meg a hozzájárulást az alaphoz, vagy vegyenek számításba más alternatív finanszírozási lehetőségeket.

Alternatív finanszírozási lehetőségként felmerült, hogy a WIPO általános költségvetéséből kerüljön finanszírozásra a bennszülött közösségek részvétele, azonban ezt számos tagállam nem támogatta, így konszenzus hiányában csak az „alternatív finanszírozási lehetőségek” kifejezés került be az ajánlásba.

A Jogérvényesítési Tanácsadó Bizottság (Advisory Committee on Enforcement, ACE) 13. ülése, Genf, szeptember 3–5.

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület titkára képviselte az SZTNH-t az ülésen. Az ülés főbb témáit a szellemi tulajdonnal kapcsolatos tudatosság növelése, a szellemitulajdon-védelem által biztosított lehetőségek hatékony és széles körű népszerűsítése és az ezt segítő eszközök áttekintése alkották. Emellett a hamis termékek csökkentését célzó, a hatékony és sikeres jogérvényesítést segítő projektek, intézkedések terén is tapasztalatot cserélhettek a résztvevők.

A delegációk felszólalását követően 30 prezentációt, valamint négy panelbeszélgetést hallgathattak végig a résztvevők.

A nemzeti tudatosságnövelő kampányok bemutatása keretében hat tagállam számolt be tapasztalatairól. Az ezt követő panelbeszélgetésen további hasznos információk cseréje folyt a jelenlévők kérdései alapján.

A jogérvényesítéssel kapcsolatos tapasztalatok megosztása során a következő témák kerültek szóba: szellemitulajdon-védelmi jogérvényesítés és versenyjog; szellemitulajdon-jog és trösztellenes jogszabályok Brazíliában; szellemi tulajdon és a tisztességtelen verseny, Peru.

A jogérvényesítés összehangolása témakörében nyolc tagállam tartott prezentációt, többek között a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos, a világítástechnikai ágazat kapcsán szerzett kínai tapasztalatokról, a jogszerű szoftverek szabályozási háttéréről, a szoftverhamisítás elleni fellépéssel kapcsolatos tapasztalatokról, a szerzői jog és a szomszédos jogok érvényesítésének fontosságáról és eszközeiről.

Az online jogsértések megelőzésére és orvoslására Izrael javasolt megoldásokat, ezt követte az Egyesült Királyság előadója, majd az Európai Bizottság összefoglalója a szellemi tulajdoni jogsértések visszaszorítására tett lépésekről.

A „Kiegyensúlyozott, holisztikus és hatékony IP vitarendezés” cím alatt szóba került a szellemi tulajdonnal kapcsolatos ítélkezési gyakorlat, a szellemitulajdon-jogok megsértésével keletkezett vagyoni hátrány megállapítása, a kártérítés módja és mértéke, majd az Egyesült Királyság osztotta meg tapasztalatait a jogsértésekkel okozott károk mértékének megállapításáról.

A Program és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC) 28. ülése, Genf, szeptember 10–14.

Az ülésen a Jogi és Nemzetközi Főosztály vezetője vett részt az SZTNH részéről. A tagállamok elfogadták a független külső tanácsadó testület (Independent Advisory Oversight Committee, IAOC) eljárási szabályzatának (ToR), valamint a belső ellenőrzési szabályzat (Internal Oversight Charter) módosításait.

A pénzügyi eredmények kapcsán előterjesztett anyagokat a PBC elfogadta, nyugtázta, illetve a WIPO-közgyűléseknek elfogadásra ajánlotta.

Az IPSAS-korrekcióval (Nemzetközi Költségvetési Számviteli Standardok) számítva a WIPO a 2016–17. évben 63,5 millió CHF működési eredménnyel zárt, a teljes bevétel 782,3 millió, az összes kiadás pedig 718,8 millió CHF volt. A működési eredmény 42,7 millió CHF-fel volt több a tervezettnél, figyelemmel a díjbevételek nem várt növekedésére (34,1 milliós többlet) és a kiadások túltervezésére (8,6 millióval). A többlet így 55,9 millió CHF volt. A teljes bevétel 92,9%-át a globális lajstromozási (PCT-, madridi, hágai) rendszerek bevételei adták, a PCT – szokásos módon – a teljes bevétel 75%-át, míg a madridi rendszer a teljes bevétel 17%-át generálta. 2017 végén a nettó eszközérték (ebben a tartalék és a forgótőke) 202,7 millió CHF volt. Az IPSAS 39 szabvány alkalmazása következtében a nettó eszközérték tartalmazza az aktuáriusi nyereséget, illetve veszteséget (+138,7 millió CHF).

A 2017. évet a WIPO 18,6 millió CHF többlettel zárta. Ez 50%-kal kevesebb, mint a 2016. évi. A teljes eszközérték 2017 végén 1021,47 millió CHF volt, a kötelezettségek 818,81 millió CHF-et tettek ki. A nettó eszközérték 53,25 milliós emelkedése alapvetően a 34,62 milliós, 2017. évi aktuáriusi nyereség következménye, amelynek az alapja az ASHI-kötelezettség (After Service Health Insurance) kapcsán az IPSAS 39 szabvány alkalmazása.

A 2017. évi teljes bevétel 413,5 millió CHF, a teljes kiadás 394,9 millió CHF volt. A bevétel 2016-hoz képest 25,8 millióval nőtt. A madridi rendszer díjbevételei 104 millióval, a PCT-rendszer díjbevételei pedig 5,7 millióval növekedtek 2016-hoz képest.

Constitutional reform (1999, 2003) – az intézményi reform keretében elfogadott, 1999. évi módosítási javaslatok közül az egyik legfontosabb, hogy a főigazgató mandátuma két hatéves periódusban került maximalizálásra. A WIPO-egyezmény és a többi, a WIPO által adminisztrált nemzetközi szerződés 2003. évi módosításai

- (i) megszüntetnék a WIPO-konferenciát,
- (ii) hivatalossá tennék az egységes hozzájárulási rendszert (*unitary contribution system*) és a hozzájárulási osztályokat érintő változásokat, amelyek 1994 óta vannak gyakorlatban, és
- (iii) a WIPO általános közgyűlése és az uniók közgyűlései nem két évente, hanem évente tartanának rendes ülést. A módosítások egyelőre nem léptek hatályba a megfelelő számú ratifikáció hiányában. Az 1999-es csomag hatálybalépéséhez 129 ratifikáció szükséges (eddig 53 ország ratifikált), a 2003-as módosítások hatálybalépéséhez

pedig 135 (eddig 19 ratifikációra került sor). A titkárság időről időre információt kér arról, hogy áll a tagállamokban ez a folyamat.

Magyar szempontból is kiemelt kérdés volt a *Methodology for Allocation of Income and Expenditure by Union* napirendi pont. Az elmúlt években az USA támadta a lisszaboni rendszert – lényegében a Lisszaboni Megállapodás genfi szövegének elfogadása miatt – azon az alapon, hogy az veszteséget termel, a díjak nem fedezik az unió kiadásait (miközben a Lisszaboni Megállapodás az erre irányuló kötelezettséget előírja). Azt kívánják elérni, hogy a PCT-rendszer bevételeiből ne legyen finanszírozható a veszteséges Lisszaboni Unió. Az USA álláspontja szerint a bevételekből fenntartott unióknak bevételeik arányában kellene hozzájárulniuk az ún. indirekt kiadásokhoz is (a PCT ezek 88%-át fedezi jelenleg). Ennek a módszernek az alkalmazásával nyilvánvalóvá válhatna, hogy a PCT-n kívüli három lajstromozási rendszer jelentős veszteséget termel. Az USA javaslatát ellenző tagállamok (a lisszaboni rendszer tagja és Svájc) alapvetően a WIPO általános kötelezettségeire (szerződések adminisztrálása, a szellemi tulajdoni oltalmi formák promóciója stb.) és a *capacity to pay* elvére hivatkoznak. A keresztf finanszírozás megszüntetése esetén számos olyan tevékenység kerülhetne veszélybe, amit a PCT által generált többletbevételből tudnak finanszírozni.

Az USA az ülésen kérte, hogy már a következő költségvetés tervezésénél, tehát 2019-ben vegye figyelembe a titkárság az alternatív allokációs módszereket, ezt az ellentábor azonban nem támogatta, így konszenzus nem alakulhatott ki. Az informális egyeztetések (Svájc, Franciaország, Olaszország és az USA) után kialakult döntés értelmében csak szóbeli tájékoztatást nyújt majd a titkárság a költségvetés tervezésénél használt allokációs módszerről. Mindez semmilyen kötelezettséggel nem jár, de a költségvetési vitában számítani lehet arra, hogy az USA határozottabban áll ki elképzelései mellett, és – ahogy arra már volt példa – a költségvetés elfogadásának blokkolását helyezi kilátásba.

Jelenleg az uniók költségvetési allokációjának fenntartása tűnik indokoltnak, a lisszaboni rendszer csak akkor lehet újra önfenntartó, amikor a genfi szöveg hatályba lép, és ezt követően a bejelentések számra megugrik. Addig feleslegesnek tűnik a tagállami hozzájárulási rendszer életbe léptetése, ami el is riaszthatja a fejlődő országokat a genfi szöveghez történő csatlakozástól. A lisszaboni rendszer tagjai jelentős mértékben járultak hozzá – szubvenció formájában – a 2016–2017. évi lisszaboni uniós deficit (kb. 1,5 millió CHF) lefaragásához. Ez csaknem teljes mértékben sikerült is. További szubvenciók kicsikarása az egyes kormányzatokból nem lehet reális megoldás. A Lisszaboni Unió költségvetése egyébként pedig elenyésző összeg a WIPO teljes költségvetéséhez képest. Hosszabb távon megfontolható a fenntartási díj bevezetése, de ezt nyilván széles körű szakmai egyeztetésnek kell megelőznie, és csak akkor, ha a genfi szöveg által megújított rendszer ismételen anyagi nehézségekkel küzd.

A WIPO-tagállamok közgyűléseinek 58. sorozata (58th Series of Meetings Assemblies of the Member States of WIPO), Genf, szeptember 24. – október 2.

A közgyűlések ülésein az elnök, a megbízott jogi elnökhelyettes és a Jogi és Nemzetközi Főosztály vezetője képviselte az SZTNH-t.

Az ülésorozatot, amelyre mintegy 1200 fő regisztrálta részvételét, a WIPO általános közgyűlésének elnöke, Vietnam genfi nagykövete, *Chi Dung Duong* nyitotta meg. (Az elnök a 2017. évi közgyűléssorozat lezárását követően kezdte meg mandátumát, és a 2019. évi közgyűléssorozat végéig tölti be a tisztséget.) Az egyes tisztségekre a következő személyeket választották meg:

- *WIPO Koordinációs Bizottság*
elnök: Esmaeil Baghaei Hamaneh (Irán)
alelnök: Agnieszka Hardej-Januszek (Lengyelország)
- *Párizsi Unió Végrehajtó Bizottság*
elnök: Nikoloz Gogilidze (Georgia)
- *Berni Unió Végrehajtó Bizottság*
elnök: Henning Envall (Svédország)

Francis Gurry főigazgató szóbeli összegzésében kiemelte a globális szellemi tulajdonvédelmi aktivitás volumenét: 3,1 millió szabadalmi, 7 millió védjegybejelentés, 960 ezer dizájnbejelentés. Az összes bejelentés 60%-a ázsiai eredetű. A WIPO a 2016–2017-es bienniumot 55,9 millió CHF többlettel zárta. Tovább nőtt a globális szellemi tulajdoni regisztrációs rendszerek tagjainak száma. Szólt azokról a kihívásokról, amelyekkel a szervezetnek a következő időszakban szembe kell néznie. Megemlítette a mesterséges intelligencia (AI) mint gyorsan fejlődő technológiai terület egyre fontosabb szerepét, amelyhez a szellemi tulajdonvédelmi rendszereknek is alkalmazkodniuk kell majd. Kérte a tagállamokat, járuljanak hozzá a nemzetközi jogalkotási folyamatok sikeres lezárásához. E körben kiemelte a Design Law Treaty és a műsorszolgáltató szervezetek jogait rendező nemzetközi szerződés ügyét. Fontos kérdésként említette a Koordinációs Bizottság és a Program- és Költségvetési Bizottság összetétele kapcsán elindult egyeztetési folyamatot, valamint a WIPO külső irodáinak kiválasztását. Megköszönte a tagállamok részvételét a WIPO által elindított programokban, az innovációs támogatóközpontok (TISCs) száma 642-re emelkedett (76 országban). Megemlített két fontos, az elmúlt egy évben indított projektet: Advanced Technologies Applications Center (ATAC) és WIPO Judges Forum.

Az általános hozzászólások napirendi pont alatt *Ukrajna* nyílt felhívást intézett Magyarországhoz a *CEBS csoport*hoz történő csatlakozás ügyében, kérte álláspontjának felülvizsgálatát. Ukrajna a 2017. évi ülésorozatot megelőzően kérte felvételét a CEBS csoportba, azonban ezt Magyarország – az ukrán oktatási törvény módosítására adott diplomáciai válaszlépések egyik elemeként – megvétózta. Akkor a kérdést illetően a magyar és az ukrán delegáció kétoldalú megbeszélést folytatott, amelynek keretében a felek biztosították egy-

mást arról, hogy a szellemi tulajdonnal kapcsolatos kérdésekben kapcsolatuk továbbra is az együttműködésen alapszik majd.

A közgyűléssorozat alatt a WIPO által adminisztrált *nemzetközi szerződésekhez több WIPO-tag is csatlakozott*. Így például az Európai Unió és Japán a Marrákesi Szerződéshez, Elefántcsontpart pedig a Lisszaboni Megállapodás genfi szövegéhez csatlakozott. Az okmányok letétbe helyezésére ünnepélyes keretek között került sor.

A WIPO-tagállamok számos fontos kérdést tárgyaltak meg és hoztak bennük döntést, ezek közül az alábbiakat lehet kiemelni.

A *WIPO Koordinációs Bizottság összetétele*: a WIPO Koordinációs Bizottságának a következő államok a tagjai:

1. a Párizsi Unió Végrehajtó Bizottságának és a Berni Unió Végrehajtó Bizottságának rendes tagjai,
2. Svájc hivatalból, valamint
3. a WIPO-egyezményben részes azon államok egynegyede, amelyek a WIPO által igazgatott egyik uniónak sem tagjai.

Magyarország jelenleg – a 2017-es közgyűlési döntésnek köszönhetően – a Berni Unió Végrehajtó Bizottságának és így a Koordinációs Bizottságnak is tagja. Az Ázsiai Csoport (Asia Pacific Group, APG) javaslatot terjesztett elő a kiosztható helyek számának növelése céljából (A/58/9). Álláspontjuk szerint az Ázsiai Csoport, de különösen az Afrika Csoport és a CEBS is alulreprezentált a testületben, amelynek immár 88 tagja kellene, hogy legyen a jelenlegi 83 helyett, mivel a 2017. évi közgyűlés óta (amikor a titkárság jelezte, hogy 87 hely állna rendelkezésre a szabályok szerint) Afganisztán és Kiribati is csatlakozott a Párizsi és a Berni Unióhoz. Az APG javasolta a rendelkezésre álló öt szabad hely kiosztását, elsősorban a földrajzi egyensúly figyelembevételével, ráadásul mindez a Párizsi és a Berni Egyezmény előírásai alapján is kötelező lenne. A CEBS jelenleg hat tagállamot delegálhat a Koordinációs Bizottságba, az arányokat tekintve azonban alulreprezentált. Már 2016-ban felmerült, hogy a CEBS megkapja a 84. helyet, de az informális egyeztetések nem jártak sikerrel az Afrika Csoport ellenállása miatt.

A titkárság által az ülésorozatra előkészített irat még 87 taggal számolt. Az eredeti döntési javaslat értelmében a Párizsi Unió közgyűlésének 43 tagot kell beválasztania a Végrehajtó Bizottságba, legfeljebb 27 tag újráválasztásával; a Berni Unió közgyűlésének pedig 42 tagot, legfeljebb 26 tag újráválasztásával; végül a WIPO-konferenciának egy államot kell ad hoc tagként beválasztania a Koordinációs Bizottságba azok közül az államok közül, amelyek egyik uniónak sem tagjai. Svájc hivatalból tagja a bizottságnak.

Az informális egyeztetések nem jártak sikerrel, a döntés értelmében a WIPO GA elnöke a 2019. évi közgyűléssorozaton újból tárgyalásokat folytat a tagállamokkal a betölthető helyekről.

A *WIPO Program- és Költségvetési Bizottság összetétele*: a PBC jelenlegi tagjait a 2017. évi közgyűlésen választották meg. Az Ázsiai Csoport a PBC tekintetében is javasolta a tag-

ság bővítését a földrajzi eloszlás arányosságára hivatkozva. Az országcsoportok akkor nem támogatták, hogy érdemi döntés szülessen, tekintve, hogy meglehetősen későn került elő-terjesztésre a javaslat, és mélyebb elemzést igényelt volna. A kérdés most hivatalosan is felkerült a közgyűléssorozat napirendjére. A CEBS elfogadott pozíciója értelmében a földrajzi eloszlás csak egy faktor, figyelembe kell venni azt is, hogy egy tagállam hány WIPO által adminisztrált nemzetközi szerződés részese. A tagállamok informális egyeztetést folytattak, sikertelenül azonban, ezt követően pedig az a döntés született, hogy a 2019. évi közgyűlést megelőzően egyeztetéseket kell lefolytatni, a közgyűlésen pedig meg kell választani az új PBC-tagokat.

A tagállamok elfogadták az Independent Advisory Oversight Committee (IAOC), a külső könyvvizsgáló (external auditor), az Internal Oversight Division (IOD), valamint a PBC jelentéseit, jóváhagyták továbbá az IAOC eljárási szabályzata, valamint a belső felügyeleti szabályzat módosításait.

WIPO külső irodák: a 2017. évi közgyűlés döntött arról, hogy a 2018–2019-es bienniumban négy külső iroda megnyitásáról születhet döntés, köztük a Kolumbiába tervezett irodáról. Az utolsó pillanatban megszületett döntés lehetővé tette, hogy a 2016–17-es bienniumban megmaradt egy hely – két afrikai iroda (Algéria és Nigéria) megnyitásáról még 2016-ban született döntés – ne vesszen el, és a dél-amerikai régió is biztosítva érezze magát. A négy helyre a következő országok maradtak versenyben:

1. Azerbajdzsán
2. Kolumbia
3. India
4. Irán
5. Omán
6. Koreai Köztársaság
7. Románia
8. Szaúd-Arábia
9. Törökország
10. Egyesült Arab Emírátsok

A CEBS csoportból kandidáló Románia pályázatának sikere az ülés előtt továbbra is kérdéses volt, főleg úgy, hogy a kolumbiai irodát nem számítva a maradék három helyre további erős pályázók voltak, pl. Dél-Korea vagy India. A romániai iroda mellett szólhatott azonban az, hogy a közép-európai és balti régióban nincs WIPO-iroda. Magyar részről a román iroda megnyitását kifejezetten nem elleneztek korábban sem, de a kezdetektől határozottan elutasítottuk azt, hogy annak hatóköre kiterjedjen hazánkra is, mivel a WIPO-val való kapcsolattartást, a közös események szervezését közvetlenül, és nem egy külső irodán keresztül kívánjuk intézni.

Informális egyeztetéseken próbálták meg közelebb hozni az álláspontokat a tagállamok. Az egyeztetéseket a szudáni nagykövet vezette mint facilitator. A 2017-ben is elhangzott

érveken túl újabb ötletekkel állt elő Egyesült Arab Emirátusok, India és Dél-Korea, valamint Irán is (rotáció a régiók között néhány év elteltével). A tárgyalások sikertelenségét követően a facilitator két javaslatot állított össze, amelyet a plenáris ülésen prezentált. Az első javaslat szerint a közgyűlés dönt arról, hogy Kolumbia irodát nyithat, a fennmaradó három helyről pedig 2019-ben születik döntés. Egyes tagállamok ellenállása miatt egyik javaslat sem kapott egyöntetű támogatást, így végül a közgyűlés úgy döntött, hogy folytatni kell a tárgyalásokat annak érdekében, hogy a 2019. évi közgyűlésen döntés születhessen legfeljebb négy iroda, köztük a kolumbiai iroda megnyitására.

A WIPO-közgyűlés jóváhagyta az egyes bizottságok munkájáról szóló jelentéseket (SCCR, SCP, SCT, CDIP, IGC, ACE).

A műsorszolgáltató szervezetek jogairól szóló nemzetközi egyezmény kapcsán a közgyűlés felkérte az SCCR-t, hogy a következő két ülésen igyekezzen konszenzust kialakítani, és ezt követően 2019 őszén tegyen ajánlást a közgyűlésnek a diplomáciai értekezlet megrendezésére.

A *Design Law Treaty* kapcsán a lefolytatott informális egyeztetések ismét nem jártak sikerrel az Afrika Csoport ellenállása miatt, a tárgyaló felek nem tudtak megállapodni a feltárási követelmény szövegbe illesztése kérdésében. A tárgyalásokat folytatni kell azzal a céllal, hogy 2020 első felében összehívásra kerülhessen a diplomáciai értekezlet.

A tagállamok felkérték az IGC-t, hogy gyorsítsa fel munkáját a 2018–2019-re adott mandátum teljesítése érdekében.

Jóváhagyásra került a *PCT végrehajtási szabályzatának módosítása*. Ennek értelmében a nemzetközi előzetes vizsgálat hamarabb kezdődhet majd, ami több időt enged a bejelentő és az elbíráló közötti párbeszéd lefolytatására. A tagállamok elfogadták a PCT nemzetközi hatósági kijelölés iránti kérelem formanyomtatványát.

Jóváhagyásra kerültek a *Madridi Jegyzőkönyv* (amely immár a madridi rendszer egyetlen alkalmazandó nemzetközi szerződése) végrehajtási szabályzatának, valamint a *Hágai Megállapodás végrehajtási szabályzatának módosításai*.

A *Lisszaboni Unió* tagjai elfogadták a Lisszaboni Megállapodás és a megállapodás genfi szövege közös végrehajtási szabályzatában foglalt díjtáblázat módosítását, amelynek értelmében a legkevésbé fejlett országok esetében a nemzetközi lajstromozás, valamint a módosítás díja 50%-kal csökken a genfi szöveg hatálybalépését követő három év elteltével.

A vakok, látáskárosultak és olvasási képességükben korlátozott személyek nyomtatott művekhez való hozzáféréseinek elősegítéséről szóló *Marrákesi Szerződés* 2016. szeptember 30-án lépett hatályba. Korábban 80 ország írta alá, és eddig 41 ország ratifikálta vagy csatlakozott hozzá. A WIPO Nemzetközi Irodája 2018 áprilisában létrehozott egy, a szerződés által előírt információs hozzáférési pontot (Information Access Point). A szerződés promóciója jelentősnek mondható, hiszen a WIPO 2017. szeptember óta tíz nemzeti, regionális vagy régiók közötti rendezvényt szervezett a szerződés népszerűsítése érdekében.

2017. szeptember 13-án az Európai Unió Hivatalos Lapjában kihirdetésre került a Marrákési Szerződés Európai Unió általi ratifikációja érdekében megalkotott két uniós jogszabály, az Európai Unió tagállamait egymás közötti viszonyaikban érintő 2017/1564/EU irányelv, valamint az Európai Unió és harmadik országok viszonylatában alkalmazandó 2017/1563/EU rendelet. Ennek eredményeként Magyarországnak jogalkotási feladata keletkezett, amelynek végrehajtása érdekében szükségessé vált a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosítása, illetve ezzel kapcsolatosan egy új kormányrendelet megalkotása is. Az irányelv átültetésének határideje 2018. október 11., míg a rendelet alkalmazásának kezdő időpontja 2018. október 12. volt. Magyarország teljesítette implementációs kötelezettségét. (Lásd a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LVI. törvényt.)

A közgyűléssorozat alatt az Európai Unió és Japán is csatlakozott a Marrákési Szerződéshez, aminek révén 71-re emelkedett a szerződés rendelkezéseit alkalmazó országok száma.

A B+ országcsoport szabadalmi anyagi jogi harmonizációval foglalkozó alcsoportjának ülése, Genf, szeptember 26.

Az ülésen az SZTNH részéről az elnök, a megbízott jogi elnökhelyettes és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője vett részt.

Az ülés vezető elnöke felidézte, hogy az idei évben nem került sor plenáris ülésre az Industry Trilateral (IT3) javaslatának késedelmes elkészülte miatt. A végül elkészült dokumentum is azt mutatja, hogy lelassult az előrehaladás, sok olyan eleme van a javaslatnak, amelyekben nem tudtak a tagok között konszenzust elérni.

A szabadalmi harmonizáció előrehaladásáról szóló megbeszélés az IT3-mal

Az IT3 nevében a Japán Szellemitulajdon-védelmi Szövetség alelnöke mutatta be az ülés előtt írásban köröztetett javaslatcsomagjukat. Olyan koncepciót szeretnének kialakítani, amely kiegyensúlyozza a különböző prioritásokkal rendelkező jogosultak és a harmadik felek érdekeit, ennek érdekében megkerestek feltalálókát, kkv-kat és egyetemeket is.

Megerősítették az IT3 elkötelezettségét a projekt mellett, de a folytatáshoz szükségük van az alcsoport érdemi visszajelzésére, hogy egyáltalán jó irányban gondolkoznak-e. Eddig megfeszített tempóban dolgoztak, és most eljött az idő, hogy megálljanak, és összesítsék a tapasztalatokat a visszajelzések fényében.

Az IT3-mal folyó munka módszere

Az elnök kérdésére elmondták, hogy a további munkát illetően először visszajelzést szeretnének kapni a tagállami hivataloktól, de közben kiegészítik a tavaly elkészített *Elements Paper*t a mostani összefoglaló táblázat tartalmával, így kiderül majd a preferált szabályozási opciók háttere. Elismerték, hogy vannak kritikus pontok, ahol nincs egyetértés az IT3-

on belül, és nincs határozott elképzelésük arról, hogy ezekkel hogyan haladjanak tovább. Mindemellett jelentősnek érzik az álláspont kidolgozásában megtestesülő elért eredményeket, ezért az érdemi munkát lelassítanák. Ragaszkodnak a csomagalapú megközelítéshez, nem külön-külön akarnak foglalkozni az egyes kérdésekkel.

A B+ alcsoportot és az IT3-at érintő következő lépések

Az elnök azt javasolta, hogy a javaslatcsomagra adott tagállami észrevételeket a titkárság összegyűjtve küldje meg az IT3 részére.

Az Európai Szabadalmi Hivatal szerint inkább közös választ kellene küldeni, mivel féltő, hogy az összegyűjtött, de jó eséllyel különböző tagállami álláspontok csak bizonytalanságot keltenek. Ugyanazzal a módszerrel lehetne az észrevételeket egységes szerkezetbe foglalni, ahogy az IT3 tette, jelezve a tagállamok közötti nézetkülönbségeket. Felajánlották, hogy elkészítik az IT3-nak eljuttatható visszajelzés első tervezetét, amelyet az alcsoport tagjai természetesen véleményezhetnek.

A Szellemi Tulajdoni Ügyvivők Nemzetközi Szövetségének (FICPI) előadása

A FICPI részletesen bemutatta az ülést megelőzően köröztetett pozíciós papírját. Tagszervezeteik és tagjaik az érdekeltek széles körét és jelentős földrajzi területet fednek le, ez álláspontjuknak erős megalapozottságot ad. A harmonizációs csomagnak kiegyensúlyozottnak kell lennie, és a szabadalmi jog általánosan elfogadott elvein kell alapulnia.

A javaslatcsomagnak az ütköző bejelentések kapcsán hangsúlyos eleme a bejelentés teljes tartalmát az újdonság kapcsán figyelembe vevő megközelítés, valamint a türelmi időszak kapcsán a „notice of filing” (adatközlés) bevezetése.

Helyzetjelentés a szabadalmi képviselők és ügyfelek közötti, határon átnyúló kommunikáció bizalmasságát érintő munka előrehaladásáról

Svájc a Core Group vezetőjeként beszámolt a szabadalmi képviselők és ügyfelek közötti, határon átnyúló kommunikáció bizalmasságát szabályozó nemzetközi egyezménytervezet szövegezésének előrehaladásáról. Elmondta, hogy a nemzeti elbánás előírása nem jelentene megoldást, mert a belföldi képviselőket megillető mentesség tartalma országonként különböző, a cél azonban egy közös védelmi minimum elérése lenne. A frissített szöveg rögzíti a hivatásos szellemi tulajdoni képviselő, valamint a szakmai tanácsadás fogalmát. Az utóbbi tekintetében a konszenzus arra terjed ki, hogy csak a szabadalmi ügyben végzett tanácsadás tartozzon az egyezmény hatálya alá. Tovább dolgoznak a tanácsadás fogalmának tartalmi elemein, a B+ csoport 2019-es plenáris ülésére elkészül az új szöveg. Olyan megoldást szeretnének, hogy az egyezmény jóváhagyása esetén ne legyen feltétlenül szükség jogalkotásra, hanem értelmezési változtatásokkal is beépíthető legyen az a nemzeti jogokba.

*Az Új Növényfajták Oltalmára létrehozott Nemzetközi Unió (UPOV) ülései,
Genf, október 31. – november 2.*

A Szabadalmi Főosztály vezetője és helyetteses vezetője képviselte a hivatalt az üléseken.

Az Adminisztratív és Jogi Bizottság (CAJ) 75. ülése

A CAJ elfogadta a Műszaki Bizottság (TC) munkájáról szóló dokumentumot és ehhez kapcsolódóan elnökének beszámolóját a bizottság 2018. október 29–30. között megtartott üléséről.

Ezt követően a DUS-vizsgálatokkal kapcsolatos együttműködésre, módszertani útmutatókra és az egyéb technikai jellegű dokumentumok áttekintésére és esetleges apróbb revíziójára vonatkozó dokumentumok megvitatására került sor. A CAJ elfogadta a fenti dokumentumok felülvizsgálatáról szóló ütemtervet.

Az ülés résztvevői előadásokat hallgathattak meg a következő témákban: alapvetően származtatott fajták (EDV); a nemesítő jogainak feltételei és határai a szaporítóanyagok tekintetében; az átmeneti oltalom köre.

Előadás hangzott el a megkülönböztethetőség minimális követelményeivel kapcsolatos problémákról.

A CAJ meghallgatta a fajtaelnevezésekkel foglalkozó munkacsoport munkáját ismertető beszámolót, és elfogadta a munkacsoport által javasolt, különösen a PLUTO adatbázist érintő változtatásokat.

Az UPOV információs adatbázisai (PLUTO, GENIE) kapcsán a CAJ meghallgatta az UPOV képviselőjének előadását. Ezt követően a CAJ megtárgyalta és elfogadta a molekuláris technikákra vonatkozó dokumentumokat.

Az együttműködés nemzetközi rendszerével foglalkozó munkacsoport (WG-ISC) ülése

Az UPOV hivatala előkészítette azt a dokumentumot, amely az előző munkacsoporti üléseken elhangzottak alapján főleg a DUS-vizsgálatokkal kapcsolatos súlyponti kérdésekre fókuszál, és a megfelelő módosításokat tartalmazza.

Az Egyeztető Bizottság (CC) 95. ülése

A CC a tanács elé terjeszhetőnek és a tanácsnak elfogadásra ajánlotta a TC munkájáról szóló beszámolót, illetve a TC által felülvizsgált és előterjesztett dokumentumokat.

Ezt követően a CC a tanácsnak elfogadásra ajánlotta a 2017. évi költségvetési beszámolót. A CC a 2020–2021-re vonatkozó költségvetési tervezet kapcsán tudomásul vette annak főbb szempontjait. A beérkezett véleményeket figyelembe vevő költségvetés-tervezetet az UPOV-hivatal legkésőbb 2019. szeptember 1-ig elkészíti és megküldi a tagállamoknak, hogy a soron következő CC-ülésen elfogadásra kerülhessen.

A CC megvitatta és elfogadta a külső auditjelentést és a WIPO Független Felügyeleti Ajánlóbizottságának (IAOC) jelentéseit, valamint a külső auditor jelentését.

Az elektronikus bejelentési rendszer (UPOV PRISMA) kapcsán megvitásra kerültek a végrehajtott fejlesztések, illetve a további verzióváltások tartalma és menetrendje.

A CC előző ülésén döntés született arról, hogy – Oroszország kérésére – az orosz is az UPOV munkanyelve legyen, és az ezzel járó többletköltségek fedezése érdekében Oroszország az éves tagdíját 0.5 egységről 2 egységre emelje.

A tanács 52. ülése

A tanács elfogadta a CC ajánlását Afganisztán növényfajta-oltalmi törvényjavaslatára vonatkozóan, és pozitív döntést hozott, ezzel megnyílt az UPOV-egyezményhez való csatlakozáshoz vezető út Afganisztán számára.

A tanács meghallgatta a főtitkárhelyettes beszámolóját a CC 95. ülésének munkájáról, és elfogadta az arról készült dokumentumot.

A CC ajánlásait tartalmazó dokumentum alapján a tanács elfogadta, hogy az UPOV PRISMA 2019-ben is ingyenes legyen a bejelentők számára.

A tanács elfogadta a 2017-es évre vonatkozó költségvetési beszámolót, illetve a külső auditor jelentését, valamint áttekintette a 2018-as tagállami befizetéseket és a 2016–2017-es pénzügyi jelentést.

A tanács meghallgatta a főtitkár beszámolóját az UPOV 2017-es, valamint a 2018-as év első 9 hónapjának tevékenységére vonatkozóan.

A tanács áttekintette a tagállamok adatszolgáltatásai alapján készült dokumentumokat, amelyek a 2013–2017 közötti időszak fajtaoltalmi bejelentéseire és az érvényben lévő oltalmakra vonatkoznak.

A Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával Foglalkozó Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, SCT) 40. ülése, Genf, november 12–16.

Az ülésen az SZTNH részéről a megbízott jogi elnökhelyettes és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője vett részt.

A WIPO 2018. évi őszi közgyűlésén nem született döntés a formatervezésiminta-oltalmi eljárások alakosságait harmonizáló új egyezmény (a továbbiakban: DLT) tárgyában megtartandó diplomáciai értekezlet összehívásáról. Az SCT ezért érdemben nem tárgyalta a DLT tervezeteit, ugyanakkor a DLT – formálisan – továbbra is az SCT napirendjén marad.

A pl. mobil eszközön használt grafikus felhasználói felületek (GUI-k), ikonok és betűkészletek formatervezésiminta-oltalma tekintetében az SCT 39. ülésének résztvevői a további munka irányának meghatározására tettek javaslatokat. A munka a felhasználói felület és a fizikai termék közötti kapcsolatra mint oltalmazhatósági követelménynek a vizsgálatára és

az animált GUI-k ábrázolásának módszerére irányul majd először. A tagállamoknak 2018. augusztus 20-ig volt lehetőségük olyan részletes kérdések megküldésére a WIPO részére, melyeket az SCT-üléseken meg kívánnak vitatni. A beérkezett kérdések alapján az SCT 40. ülésén véglegesítésre került egy kérdőív, mely a tagállamok GUI-k oltalmazhatóságára vonatkozó gyakorlatát hivatott feltárni. A kérdőívet a titkárság köröztette, a tagállamoknak és a megfigyelői státusszal rendelkező nemzetközi szervezeteknek 2019. január 31-ig volt lehetőségük a válaszok megküldésére.

Az országnevek fokozott védelmére vonatkozó napirendi pont témájában az SCT 41. ülésén tovább folytatódik majd az egyeztetés az átdolgozott svájci és a napirenden szereplő jamaikai javaslatról. Az országnevek fokozott védelmére vonatkozó perui javaslat átdolgozásra kerül a következő ülésre.

A földrajzi árujelzők (a továbbiakban: GI) nemzeti és regionális rendszereinek működéséről, valamint a földrajzi árujelzők és az országnevek védelméről az internetes doménnevek témájában készült kérdőívek vonatkozásában a titkárság 2019. január 31-ig várta további válaszok beérkezését. A beérkezett válaszokat a titkárság felhasználóbarát, kereshető adatbázisba fogja rendezni. E napirendi pont vonatkozásában az USA javaslatának megfelelően a későbbi üléseken tájékoztató ülésekre kerül majd sor egy-egy, a kérdőívekben szereplő téma részletesebb megismerése érdekében. A titkárság a tagállamoktól és a megfigyelői státusszal rendelkező nemzetközi szervezetektől témajavaslatokat vár a tájékoztató ülések vonatkozásában.

A Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on Copyright and Related Rights, SCCR) 37. ülése, Genf, november 26–30.

A Szerzői Jogi Főosztály vezetője és a Nemzetközi Szerzői Jogi Osztály jogi ügyintézője vett részt az ülésen az SZTNH részéről.

A műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló tárgyalások során közeledés történt a tagállamok álláspontjai között, aminek eredményeképpen elkészült egy elnöki dokumentum, amelyben a különböző javaslatok kerültek összefoglalásra. A tárgyalások középpontjában az Argentína által előterjesztett, a fogalmi egyszerűsítésre irányuló javaslat (ennek lényege, hogy a halasztott átvitel fogalmán belül két különböző jeltípus kerülne megkülönböztetésre: az egyenértékű halasztott átvitel, amelybe a catch-up szolgáltatások is beletartoznának, kötelező védelmet, míg az egyéb közvetítések opcionális védelmet élveznének) mellett az Egyesült Államok szövegjavaslata állt, amely biztosítaná a tagállamok részére, hogy eltérhessenek az egyezményben meghatározott nyújtandó védelem körétől, amennyiben más módon biztosítják a megfelelő és hatékony védelmet a jogosulatlan továbbközvetítéssel szemben.

A kivételek és korlátozások körében a titkárság beszámolt az akciótervek végrehajtásának előrehaladásáról, emellett pedig bemutatásra került a Crews-tanulmány és tipológia

a könyvtárakra vonatkozó kivételek tekintetében, míg a múzeumokat illető tanulmányról a Genfi Egyetem professzora számolt be. Mindkét napirendi pont a következő SCCR-ülés napirendjén is szerepelni fog.

Az egyéb napirendi pontok alatt a digitális zenei szolgáltatásokról és a színházi rendezők védelmének megerősítéséről szóló tanulmány további folytatásában állapodtak meg a tagállamok, a követőjog tekintetében pedig az illetékes munkacsoport 2018 decemberében kezdi meg munkáját.

Az ülés végén az SCCR nem fogadott el következtetéseket, az ülés elnökének összefoglalóját tudomásul vette.

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Patents, SCP) 29. ülése, Genf, december 3–6.

Az ülésen a Gyógyszer- és Agrárkémiai Osztály osztályvezető-helyettese és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője képviselte az SZTNH-t.

Általános hozzászólások

A B csoport, a CEBS csoport és az Európai Unió továbbra is azt tekinti célnak, hogy a bizottság jogharmonizációt valósítson meg. A Quality of Patents és a szabadalmi képviselőkkel folytatott kommunikáció titkosságára vonatkozó szabályok harmonizálása (client attorney privilege) a legfontosabb téma számukra. A szabadalmi képviselői kommunikáció bizalmasága témájában úgy vélik, szükség lenne egy nemzetközi soft law instrumentum elfogadására. A szabadalmi oltalom alóli kivételek és korlátozások (exceptions and limitations), a szabadalmak és a közegészségügy (patents and health) és a technológiatranszfer (transfer of technology) kapcsán úgy vélik, hogy a szabadalmi rendszernek az innovációt kell elsősorban támogatnia, a közérdeket szem előtt tartó kivételek szerepe másodlagos.

Az Afrika Csoport, az Asia Pacific Group, Brazília, a GRULAC, India, Irán, Kína és Tunézia szerint a nemzetközi együttműködés ellenére a szabadalmi jog területiális jellegű, tiszteletben kell tartani a tagállamok közötti gazdasági-társadalmi különbségeket, valamint a szabadalmasok érdekei és a közérdek közötti egyensúlyt. A szabadalmak minőségének témakörében különösen a felszólalási rendszerek összehasonlítása az érdeklődésükre számot tartó téma, a szabadalmi hivatalok közötti munkamegosztás (work sharing) és az anyagi jogi harmonizáció ellenében.

Report on the international patent system

A titkárság frissítette a nemzeti és regionális szabadalmi jogszabályokat összegyűjtő elektronikus felületet az Argentína, Japán, Marokkó, Moldova, Szingapúr és Uganda által megosztott adatokkal.

Több tagállam beszámolt a szabadalmi jogában bekövetkezett aktuális változásokról.

Japán – a türelmi idő hosszát (a bejelentési naptól számított) hat hónapról egy évre emelték.

Franciaország – a használati minták oltalmi idejét hat évről tíz évre emelték, felszólalási eljárást vezetnek be, a nemzeti hivatal a jövőben újdonság hiánya és hasznosítás hiánya alapján is elutasíthat bejelentéseket.

Argentína – módosították a feltalálói tevékenység fogalmát: akkor alapul feltalálói tevékenységen a találmány, ha nem vezethető le egyértelműen a szakember által a technika állásából.

Svájc – 2019. január 1-től bevezetik a szabadalmi és a kiegészítő oltalom gyermekgyógyászati kiterjesztését.

Exceptions and limitations to patent rights

A titkárság bemutatta a kutatási célú kivételről szóló összefoglaló tanulmányt. A dokumentum nem fogalmaz meg ajánlásokat, csak a kutatási célú kivételre vonatkozó nemzeti szabályok tényszerű összefoglalását tartalmazza, valamint azt, hogy egyes tagállamok milyen nehézségekkel néznek szembe a kivétel alkalmazása során.

Brazília szerint a szabadalmi rendszer egyensúlyának fenntartására az a legjobb módszer, ha a szabadalmasok jogos érdekeit védjük.

Oroszország több hasonló dokumentum elkészítését preferálná, elsőként a kényszerengedélyezésről.

A CEBS csoport és az EU nem tud a kutatási kivétel alkalmazása kapcsán különösebb nehézségekről beszámolni, nem látják szükségesnek a nemzetközi normatív munkát ebben a témában.

A B csoport, Japán és az Egyesült Államok szerint a kivételek túlzott hangsúlyozása helyett a szabadalmasok érdekei és a közérdek közötti egyensúlyt kell szem előtt tartani.

Chile szerint a kutatási kivétel legitimitást ad a szabadalmi rendszernek, mivel a megadott szabadalmak így képezhetik további fejlesztések alapját.

Kanada megkezdte új szellemi tulajdon-védelmi stratégiájának végrehajtását, amely a szabadalmi kivételekről is rendelkezik. A 2018 végén hatályba lépő új törvény definiálja a szabadalmi kivételeket, valamint kodifikálja a kutatási kivételt és az előhasználati jogot.

A DNDI (Drugs for Neglected Diseases Initiative) a piaci alapú gyógyszerfejlesztés helyett valamilyen alternatív módszert javasol a ritka betegségek elleni szerek kifejlesztése esetén. Ehhez nagyon hasznosak a szabadalmi kivételek.

Pardo elnök úgy összegezte az elhangzottakat, hogy maradjon nyitva ez a kérdés, amíg el nem készül a többi összefoglaló tanulmány.

Quality of patents, including opposition systems

A CEBS csoport, az EU és a B csoport egyetértett abban, hogy a jó minőségű, erős szabadalmak megadása jelenti a szabadalmi rendszer alapját. Támogatják az SCP/28/7 és az

SCP/28/8 javaslatot. A GRULAC számára is alapvetően fontos a szabadalmak minősége, támogatják a 28/8 javaslatot.

A TWN (Third World Network) szerint világszerte tendencia a szabadalmak minőségének csökkenése. Aggódik a work sharing miatt, amely burkolt anyagi jogi harmonizációhoz vezetne, és aláásná a szabadalmak territoriális jellegét.

A KEI (Knowledge Ecology International) szerint az amerikai szabadalmakat gyakran megvonja a bíróság, ezért több és jobb minőségű adatbázisra lenne szükség. A gyógyszerészeti területen az *evergreening* a legnagyobb probléma, főleg a sikeres gyógyszereknél (pl. Humira). Javasolta, hogy legyen koordináció az országok között a kényszerengedélyezés területén.

Sharing session

Az Egyesült Királyság Csehországgal, Kenyával, Mexikóval és Szingapúrral közös korábbi javaslatának megfelelően Szingapúr, az Egyesült Királyság, Japán, Csehország, Chile, Magyarország és az Egyesült Államok tartott rövid előadást a szabadalmi eljárás minőségének garantálására alkalmazott intézkedésekről. Magyar részről a keresztellenőrzés gyakorlatáról és pozitív tapasztalatairól számoltunk be.

Az Egyesült Királyság, Szingapúr és Csehország szorgalmazta, hogy a javaslat második eleme, a szabadalmi eljárás minőségét garantáló eszközök összehasonlításáról szóló tanulmány is mielőbb készüljön el.

A TWN szerint kapacitásépítésre van szükség, enélkül ugyanis a tapasztalatcsere is burkolt jogharmonizációhoz vezet.

Half day conference on cooperation between patent offices

A munkamegosztás gyakorlatáról szóló félnapos kiegészítő rendezvényen a titkárság bemutatta a nemzetközi kutatási és vizsgálati együttműködési formáknak szentelt internetes oldalt, majd Kenya, El Salvador, az Egyesült Királyság, Brazília, az Egyesült Államok, Japán és Chile számolt be együttműködési és munkamegosztási tapasztalatairól.

Further study on inventive step

A feltalálói tevékenység témájában készült második tanulmány első része a szakember kötelességével, a kombinációkkal (szembeállítás és szinergikus hatások) és az utólagos éleslátás elkerülésével foglalkozott. Erre az ülésre a titkárság elkészítette a tanulmány második részét, amely az alábbi témákat dolgozza fel:

- a feltalálói tevékenység megítélésének másodlagos szempontjai (régóta fennálló nehézség megoldása, szakmai előítélet meghaladása, a technika állása eltanácsol a találmány szerinti megoldástó stb.);
- kiválasztási találmányok;

- problémaazonosító találmányok (olyan találmányok, amelyek egy korábban ismeretlen probléma azonosításával járulnak hozzá a technika állásához – a megoldás már lehet nyilvánvaló).

Javaslat egyes új technológiák szabadalmi vonatkozásainak vizsgálatára

Spanyolország az előző ülésen azt javasolta, hogy a titkárság készítsen tanulmányt a mesterséges intelligencia alapú rendszerek, valamint a blokklánc- és a *big data*-technológiák lehetséges szabadalmi jogi vonatkozásairól.

Franciaország előterjesztőként csatlakozott a javaslatához. India szerint a feltalálói tevékenységgel és az új technológiák szabadalmazhatóságával kapcsolatos vizsgálatok is burkolt jogharmonizációhoz vezetnek, ezért inkább a felszólalási és megsemmisítési rendszerekről készítsen tanulmányt a titkárság. Irán számára fontos, hogy a tanulmány szabadalmi témákra korlátozódjon.

Patents and health

A CEBS csoport, az EU és a B csoport hangsúlyozta, hogy a szabadalmi rendszer a megoldás részét képezi a világméretű közegészségügyi problémákra, hiszen anélkül az új gyógyszerek kifejlesztése nem lenne lehetséges. Korábbi álláspontjukat fenntartva kizárólag a holisztikus megközelítést tartották elfogadhatónak, azaz a téma olyan vizsgálatát, amely a szabadalmi jogok hatásait nem izoláltan, más tényezőktől függetlenül próbálja meghatározni.

A GRULAC, Kína és India támogatja a szabadalmak és az egészségügyi termékekhez, technológiákhoz való hozzáférés összefüggéseiről készült kutatások rendszerezett összegyűjtésére vonatkozó kanadai-svájci javaslatot, valamint a szabadalmiadatbázis-kezelők rendszeres beszámolójára vonatkozó argentin-svájci javaslatot.

Továbbra is azt szeretnék, hogy a közérdek és a szabadalmi jogosultak magánérdekei kerüljenek egyensúlyba, ennek érdekében csak a valódi innovációt jelentő találmányok részesülhessenek szabadalmi oltalomban, és szorítsák vissza az *evergreening* gyakorlatokat. India megismételte, hogy a bizottság vegye napirendre az ENSZ magas szintű munkacsoporti jelentését a gyógyszerekhez való hozzáférésről.

Half day conference on publicly accessible databases on patent information status and data, on medicines and vaccines

A félnapos konferencián a korábbi üléseken bevezetett gyakorlat folytatásaként olyan adatbázisok képviselői szólaltak fel, amelyekből megállapítható, hogy néhány világszerte súlyos problémát okozó betegség kezelésére szolgáló gyógyszerek szabadalmi védettsége milyen státuszban van. Az adatbázisok létrehozására az érintett hatóanyagokat védő terjedelmes szabadalmi portfóliók átláthatatlansága miatt került sor.

A MedsPaL adatbázist 2011-ben a HIV elleni gyógyszerek adataival indították el, majd 2015-től a Hepatitis C és a tuberkulózis gyógyszereire is kiterjesztették.

A Pat-INFORMED adatbázis a WIPO, az International Federation of Pharmaceutical Manufacturers & Associations (IFPMA) és 20 globális gyógyszerceg együtműködésével valósult meg, és az alábbi területekről szolgáltat információt: HIV/AIDS, kardiovaszkuláris betegségek, diabétesz, hepatitis C, onkológia, légzőszervi betegségek, továbbá a WHO ajánlása alapján bekerülő további betegségek.

Az adatbázisok használata a felszólaló szakértők szerint a *freedom-to-operate* kutatási munka 80%-ának elvégzését jelenti, de teljes mértékben nem helyettesíti.

A licenciaszerződések megkötése témájában tartottak előadást:

- a) Rosemary Wolson (Council for Scientific and Industrial Research, Pretoria),
- b) Oussama Ben Fadhek (Pasteur Intézet, Tunisz),
- c) Ernesto Cavelier (Posse Herrera Ruiz ügyvédi iroda, Bogotá),
- d) Dorian Immler (Bayer AG, Leverkusen),
- e) Richard Jefferson (Queensland University, Canberra),
- f) Charles Gore (Medicines Patent Pool, Genf).

Confidentiality of communications between clients and their patent advisors

A titkárság összefoglalót készített az ügyfelek és szabadalmi képviselőik közötti kommunikáció bizalmosságának biztosítására vonatkozó nemzetközi és nemzeti jogszabályokról és gyakorlatról, valamint a határon átnyúló helyzetekben jelentkező nehézségek lehetséges megoldásairól. Az anyagban 60 ország és régió szerepel.

A CEBS csoport, a B csoport, az EU, Kanada, Svájc, Japán, Dél-Korea, az Egyesült Államok, a JPAA, az ICC, a FICPI és az AIPPI számára kiemelt jelentőséggel bír az ügyfelek és szabadalmi képviselőik közötti kommunikáció bizalmosságának biztosítása határon átnyúló helyzetekben. Elérkezettnek látják az időt arra, hogy az SCP elfogadjon egy soft law intézkedéscsomagot.

Kína, India, Irán, az Afrika Csoport és a TWN szerint ezzel szemben még egy jogilag nem kötelező erejű instrumentumot is korai lenne elfogadni. Úgy vélik, tiszteletben kell tartani a nemzeti különbségeket, ez a kérdés pedig a tagállamok nemzeti jogára tartozik. Továbbra is tartanak attól, hogy a titoktartási szabályok kiterjesztése oda vezetne, hogy a bejelentők jogszerűen eltitkolhatnák a technika állásához tartozó dokumentumokat a szabadalmi hatóságok előtt.

Transfer of technology

A titkárság bemutatta a technológiatranszfert hatékonyan segítő nemzeti szabadalmi jogszabályokról szóló tanulmányt, amelyet az SCP 27. ülésének döntése alapján készített el. A tanulmány a megfelelő feltárás követelményét, a licenciadást ösztönző eszközöket, valamint a felsőoktatási intézményeket és kkv-kat megillető szabadalmidíj-kedvezményeket vizsgálta.

A CEBS csoport, az EU és a B csoport elismerte, hogy a hatékony technológiatranszfer hozzájárul a gazdasági fejlődéshez, ezért üdvözölte a témával kapcsolatos tudatosság-növelést, és támogatta, hogy a titkárság folytassa a weboldal naprakészen tartását. Arra is emlékeztettek, hogy a technológiatranszferrel kapcsolatos munka elsősorban egy másik WIPO-bizottságban, a CDIP-ben folyik, amely alkalmasabb fórum konkrét projektek megvalósítására, ezért el kellene kerülni a párhuzamos munkavégzést.

Kanada beszámolt arról, hogy a 2018 végén hatályba lépő új szabadalmi törvényük kifejezetten rendelkezik majd arról, hogy a szabványokhoz nélkülözhetetlen szabadalmak (standard essential patents, SEPs) átruházása esetén a jogelőd által elvállalt FRAND-licenciaadási kötelezettségek a jogutódot is terhelik.

India, Kína, Chile, Brazília és Irán szerint a fejlődő országok számára nagy gazdasági jelentősége van a műszaki tudás megosztásának, de ez gyakran nehézséget is okoz, ezért kéri, hogy a titkárság folytassa az ezzel kapcsolatos közvetítőmunkáját. A megfelelő technológiatranszfer minden országnak hasznos, és a WIPO Development Agenda ajánlásaiban is helyet kapott, ezért ösztönzik a tagállamokat, hogy minél több hasznos gyakorlatról számoljanak be. Nepál kérte, hogy a titkárság segítsen a nemzeti hivatalnak a kapacitásnövelésben.

A TWN szerint a szabadalmi jog által előírt feltárási követelmény az egyik legfontosabb, a technológiatranszferet segítő szabály, amelyre nincs nemzetközi mérce, ezért az SCP megfelelő fórum ennek a témának a megvitatására. Emellett fontos a szabadalmi hivatalok elkötelezettsége a technológiatranszferet támogató környezet iránt, valamint a kapacitásépítés, hogy a fejlődő országokban is minél többen legyenek képesek *freedom-to-operate* kutatást végezni.

Future work

A bizottság a következők szerint állapította meg munkaprogramját.

– *Exceptions and limitations*

A titkárság a bizottság 30. ülésére összefoglaló munkadokumentumot készít a szabadalmi kényszerengedélyezés nemzeti szabályairól, amelyhez a tagállamok hozzájárulását is kéri majd.

– *Quality of patents*

A titkárság elkészíti a feltalálói tevékenységről szóló tanulmány harmadik részét a Spanyolország SCP/24/3 számú javaslatában felvetett témákra fókuszálva.

A bizottság 30. ülésére munkadokumentumot készít a szabadalmak és az újonnan kibontakozó technológiák összefüggéseiről.

A delegációk folytatják a szabadalmi eljárás minőségének szavatolására alkalmazott intézkedésekkel kapcsolatos tapasztalatcserét annak érdekében, hogy a bizottság 31. ülésére elkészülhessen a témát összefoglaló tanulmány.

- *Patents and health*
A bizottság az SCP/28/10 Rev. javaslatnak megfelelően gondoskodik arról, hogy a gyógyszereket és oltóanyagokat tartalmazó, nyilvánosan hozzáférhető szabadalmi adatbázisok kezelői rendszeresen tájékoztatást adjanak a bizottságnak a kezelt adatok köréről.
A titkárság megkezdi a szabadalmak és az egészségügyi termékekhez, technológiákhoz való hozzáférés összefüggéseiről készült kutatási eredmények összegyűjtését, a munka eredményéről a bizottság 31. ülésén számol majd be.
A bizottság 30. ülésén a titkárság és egyes meghívott szervezetek beszámolnak a licencszerződések megkötésével kapcsolatos kapacitásnövelő tevékenységükről.
- *Confidentiality of communications between clients and their patent advisors*
A titkárság frissíti az erre rendszeresített weboldalt, amelyhez a tagállamok hozzájárulását is kéri majd.
- *Transfer of technology*
A titkárság folytatja azoknak a nemzeti jogszabályoknak és gyakorlatoknak az összegyűjtését, amelyek hatékonyan járulnak hozzá a technológiatranszferhez.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 38. ülése és ad hoc szakértői csoportjának ülése, Genf, december 8–14.

A hivatal részéről az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője vett részt az ülésen.

Az IGC 38. ülése 2018. december 9-én kiegészült egy ad hoc szakértői csoport üléssel, amelyen az SZTNH jogi ügyintézője vett részt. Az ülés témája a hagyományos tudásról, valamint a hagyományos kulturális kifejezésekéről szóló dokumentumtervezetek tárgyának és hatályának meghatározása volt. Az ülés alapvető célja az volt, hogy feltárja az ebben a témában felmerülő problémákat, és a résztvevők megpróbáljanak ezek feloldására olyan javaslatokat tenni, amelyeket a döntéshozó plenáris ülés elé lehet tární.

Az ad hoc szakértői csoport megállapította, hogy nagyon pontos fogalommeghatározásokra, valamint a dokumentumok hatályának pontos megállapítására van szükség ahhoz, hogy az IGC által kitűzött célok nemzetközi dokumentumok formájában megvalósulhassanak. Az IGC-nek kizárólag a meglévő szellemi tulajdon-védelmi rendszerek réseire kell koncentrálnia, így a dokumentumokban fontos körülhatárolni azt a területet, aminek vonatkozásában a nemzetközi szabályozás indokolt lehet.

A szakértői csoport megvitatta a nemzetközi jogi védelem lehetséges szintjeit is, amelynek keretében a titkos és/vagy szakrális hagyományos tudás és hagyományos kulturális kifejezések magasabb szintű védelemben részesülnének. Ebben a témában érdekes lehet a közismertség vizsgálata is. A szakértői csoport feltárta annak lehetőségét is, hogy analógia alkalmazható a Nagojai Jegyzőkönyv alapján.

Az IGC 2018/2019-re szóló mandátumához kapcsolódó munkaterv szerint az ülés napirendjén – a napirend és az előző két ülésről készült jelentés elfogadásán túlmenően – az alábbi kérdések szerepeltek:

1. egyes nem kormányzati szervezetek akkreditálása (WIPO/GRTKF/IC/38/2 Rev.);
2. bennszülött és helyi közösségek részvétele:
  - az önkéntes alap működésével kapcsolatos tájékoztató (WIPO/GRTKF/IC/38/3 Rev., WIPO/GRTKF/IC/38/INF/4 és WIPO/GRTKF/IC/38/INF/6),
  - a tanácsadó testület kinevezése (WIPO/GRTKF/IC/38/3 Rev.),
  - tájékoztató a bennszülött közösségek képviselőit megszólalató előadás-sorozatról (WIPO/GRTKF/IC/38/INF/5);
3. az ad hoc szakértői csoport jelentése a december 9-i ülésről;
4. hagyományos tudás (TK) és hagyományos kulturális kifejeződések (TCEs):
  - TK – Draft Articles (WIPO/GRTKF/IC/38/4),
  - TCEs – Draft Articles (WIPO/GRTKF/IC/38/5),
  - TK – eltéréselemzés frissített tervezete (WIPO/GRTKF/IC/38/6),
  - TCEs – eltéréselemzés frissített tervezete (WIPO/GRTKF/IC/38/7),
  - jelentések a genetikai forrásokra és a kapcsolódó hagyományos tudásra vonatkozó anyagok összeállításáról (WIPO/GRTKF/IC/38/8, WIPO/GRTKF/IC/38/9),
  - közös ajánlás a genetikai forrásokra és a kapcsolódó hagyományos tudásra vonatkozóan (WIPO/GRTKF/IC/38/10),
  - közös ajánlás az adatbázisok használatáról a genetikai források és a kapcsolódó hagyományos tudás defenzív védelme érdekében (WIPO/GRTKF/IC/38/11),
  - tanulmányjavaslat a szabadalmak téves megadásának elkerülése érdekében tett intézkedésekről és a létező hozzáférési és haszonelosztási rendszereknek való megfelelésről (WIPO/GRTKF/IC/38/12),
  - tanulmányjavaslat a WIPO-tagállamokban létező sui generis rendszerekről a hagyományos tudás védelme kapcsán (WIPO/GRTKF/IC/38/13),
  - a hagyományos tudás megjelenését szemléltető példák annak érdekében, hogy a nemzetközi dokumentum hatálya pontosan meghatározható legyen (WIPO/GRTKF/IC/38/14),
  - a szabadalmak megadásának elhúzódása és a bizonytalanság gazdasági hatásai: az USA aggályai az új szabadalmi feltárési követelményeire vonatkozó javaslatokkal kapcsolatban (WIPO/GRTKF/IC/38/15),
  - kulcskifejezések összefoglalója (WIPO/GRTKF/IC/38/INF/7).

Az ülés a tagállamok és a folyamatosan bővülő megfigyelői kör (elsősorban bennszülött közösségek) részéről egyaránt a bizottság esetében megszokott nagyszámú képviselő részvételével zajlott.

A plenáris ülésen megvitatott kérdések

Az ülés elnöke, Ian Goss (Ausztrália) vezetésével a napirendnek megfelelően haladt a bizottság a különböző napirendi pontok megvitatásával. Az első ülésnap a különböző csoportok bevezető nyilatkozataival kezdődött. Egyes országcsoportok kifejezték igényüket arra, hogy jogi kötőerővel rendelkező nemzetközi dokumentumokat fogadjon el a bizottság mind a hagyományos tudás, mind a folklór területén. Az EU kifejtette, hogy a több területet érintő horizontális kérdésekre kell hangsúlyt fektetni, valamint fontos az átlátható és bizonyítékokra épülő munkamódszer.

Az ülés vita nélkül elfogadta a napirendet, valamint a 36. és 37. IGC-ülésről készült jelentést. Az akkreditációra vonatkozó dokumentumban szereplő megfigyelők részvételét szintén vita nélkül fogadta el a plenáris ülés.

A szövegtervezetek kapcsán a plenáris ülésen is elhangzottak javaslatok, amelyek később jellemzően informális üléseken kerültek megvitatásra. A facilitátorok az elhangzott javaslatokat beépítették a szövegtervezetekbe (lásd *The Protection of Traditional Cultural Expressions: Draft Articles - REV. 2*; *The Protection of Traditional Knowledge: Draft Articles - REV. 2*). A szövegek kapcsán továbbra is távol állnak egymástól a különböző álláspontok, azokban csak apró módosításokat sikerült elfogadni.

Döntések

1. Egyes nem kormányzati szervezetek akkreditálása

A bizottság egyhangúlag elfogadta a következő szervezetek ad hoc megfigyelőkénti akkreditálását: Association pour la défense des droits des malades mentaux (A.D.D.M.M), Association pour la promotion des droits humains et le développement (APDHD) és Wakatū Incorporation.

2. Belsőszülött és helyi közösségek részvétele

A bizottság erőteljesen ösztönözte és felhívta a tagokat, valamint minden érdekelt köz- és magánintézményt arra, hogy járuljanak hozzá a kimerült önkéntes alaphoz, hogy a belsőszülött közösségek részvétele továbbra is biztosítható legyen az üléseken. Mivel nem érkezett önkéntes felajánlás egyik tagállamtól sem, a továbbfinanszírozásról a közgyűlés fog dönteni.

3. Hagományos tudás (TK) és hagyományos kulturális kifejeződések (TCEs)

Az ülésen a bizottság megvitatta a WIPO/GRTKF/IC/38/4 és a WIPO/GRTKF/IC/38/5 számú dokumentum alapján az ülést megelőzően elkészült újabb szövegtervezeteket (*The Protection of Traditional Knowledge: Draft Articles Rev. 2* és *The Protection of Traditional Cultural Expressions: Draft Articles Rev. 2*).

A két szövegen – a számos szabályozási átfedésre tekintettel – párhuzamosan folyt a munka, de a rendezetlen koncepcionális kérdések miatt érdemi előrehaladást nem sikerült elérni. Az EU és a B csoport azt szeretné, hogy az egyezmények minél kevesebb normatív tartalommal rendelkezzenek, és elutasítja, hogy a szövegek az őshonos nép-

csoportok jogosultságaként tételezzék a TK/TCE felhasználásához való hozzájárulást. Végül a bizottság a mandátumának megfelelően úgy döntött, hogy a szövegtervezetek az ülés lezárásakor elért állapotukban kerülnek majd a következő ülés napirendjére.

4. *Ad hoc szakértői csoport felállítása*

Az IGC megszavazta, hogy a mandátummal ellentétben a 40. ülés előtt felállítandó ad hoc szakértői csoport ülésére a 40. helyett a 39. ülésen kerüljön sor a 40. ülés *stocktaking* jellege miatt (érdemi munkára a 39. ülésen lesz még lehetőség).

További munka

Az IGC következő, 39. ülésére várhatóan 2019. március 18–22. között kerül sor Genfben, ismét a hagyományos tudás (TK) és a hagyományos kulturális kifejeződések (TCEs) tárgyában.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYEZMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

Az Európai Szabadalmi Szervezetben (ESZSZ) az SZTNH 2018 második felében is ellátta a magyar kormányzati képviseletet. Munkatársaink részt vettek az ESZSZ Igazgatótanácsa, a Fellebbezési Tanácsok Bizottsága, a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság ülésein, valamint különböző továbbképzéseken.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 157. ülése, München, október 10–11.

A Szabadalmi Főosztály vezetője és az Elnöki Titkárság vezetője képviselte az SZTNH-t az ülésen.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnökének tevékenységi jelentése

A napirendi ponthoz kapcsolódó dokumentumban az ESZH új elnöke, António Campinos egy közbenső tevékenységi jelentésben számolt be négy fő területet érintően (szabadalmi megadási statisztika, szociális párbeszéd, épületek, IT) a 2018. július 1-jei kinevezése óta eltelt időszakról.

A hozzászólásokat követően az ESZH elnöke hangsúlyozta, hogy a statisztikai adatok, mutatók, szervezeti jelentések új szerkezete még kialakulóban van, ezek továbbfejlesztése kapcsán a nemzeti hivatalokkal is konzultációt tervez.

A Fellebbezési Tanácsok Bizottsága (Boards of Appeal Committee, BOAC) elnökének jelentése
A BOAC elnöke rövid szóbeli tájékoztatást adott a bizottság legutóbbi üléséről, amelynek során a testület többek között tudomásul vette a fellebbezési tanácsok elnökének jelentését, megvitatta a bővített fellebbezési tanácsok tagjainak kinevezésére irányuló eljárást, valamint az igazgatótanács eljárási szabályzata 18. cikkének módosítására vonatkozó javaslatot.

A fellebbezési tanácsok elnökének tevékenységi jelentése

A fellebbezési tanácsok elnöke röviden összefoglalta a tanácsok tevékenységét 2018 első nyolc hónapjára vonatkozóan. Hangsúlyozta, hogy az ügyhátralék folyamatosan nő, ennek csökkentése az egyik legfontosabb célkitűzés az elkövetkező öt évben. Fontos szempont, hogy a hatékonyság növelése ne a minőség kárára történjen.

Jogi és nemzetközi ügyek

Az osztrák delegáció az Európai Unió Tanácsának soros elnökeként röviden beszámolt a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló 469/2009/EK rendelet módosításáról szóló rendelet elfogadására irányuló javaslatról, valamint az egységes hatályú európai szabadalommal kapcsolatos fejleményekről.

Montenegró csatlakozása az ESZE-hez

Montenegró külügyminisztere 2018. július 23-án kelt levelében kérte Montenegró csatlakozását az ESZE-hez. Az ESZH jogi elnökhelyettese ismertette az előzményeket és javasolta a döntés elfogadását. Az igazgatótanács egyhangúlag jóváhagyta a Montenegró meghívására vonatkozó döntés szövegtervezetét. Montenegró megköszönte a tagállamok támogatását, és hangsúlyozta, hogy prioritásként kezeli a minőség kérdését.

Az ESZSZ Költségvetési és Pénzügyi Bizottságának (Budget and Finance Committee, BFC) 121. ülése, München, október 24.

Az ülésen a hivatal részéről a gazdasági főigazgató és a Gazdasági Főosztály kontrollermunkatársa vett részt.

A személyügyi és működésre vonatkozó napirendi pontok után a bizottság megtárgyalta a pénzügyi kérdéseket, a 2018. évi költségvetés végrehajtását és a 2019–2023. évi előrejelzéseket.

A szabadalmi fenntartási díjakkal kapcsolatban az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnöke elmondta, hogy a 2013–2016 közötti időszakban felgyűlt, függőben lévő ügyek számát (238 286 ügy) sürgősen fel kell dolgozni.

Az ESZH és a tagállamok 2017-ben végzett tevékenységéről szóló éves összefoglalóból az ESZH elnöke a kulcsfontosságú eredmények közül a közzétett szabadalmak 10%-os növekedését emelte ki.

A 2018. évi költségvetés végrehajtásáról szóló negyedéves jelentéssel kapcsolatban a bizottság elnöke üdvözölte a hivatal 242 millió eurós működési eredményét, ami jóval a költségvetés és 3%-kal a 2017. második negyedéves eredmény felett alakult.

A 2019–2023. évi előrejelzésekkel kapcsolatban a felszólalásokból az derült ki, hogy a következő években az emberi tényező lesz a fő kérdés. Az ügyszámok tekintetében a bejelentések további 8-10%-os éves növekedése várható.

*Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 158. ülése,
München, december 12–13.*

Az SZTNH-t az elnök, a Szabadalmi Főosztály vezetője és az Elnöki Titkárság vezetője képviselte az ülésen.

Az ESZH elnökének tevékenységi jelentése

António Campinos, az ESZH elnöke szóban összefoglalta az októberi írásos közbeszű tevékenységi jelentése óta történt főbb fejleményeket (stratégiai terv, informatikai fejlesztések, szociális párbeszéd, szabadalmi statisztika alakulása, minőségbiztosítás). Elhangzott többek között, hogy a stratégiai terv kidolgozása folyamatban van: a tagállamokkal, valamint egyéb érdekeltekkel folytatandó konzultáció elindult, a válaszokat 2019. február 15-ig várják. A terv elfogadása az igazgatótanács 160. ülésén várható. Az ESZH új pénzügyi tanulmány elkészítését tervezi, várhatóan 2019 márciusára. A minőség kapcsán beszámoló hangzott el a felhasználók körében 2015 és 2018 között végzett átfogó felmérés eredményeiről.

Információcsera a nemzeti hivatalok és az ESZH tevékenységét érintő fejleményekről

A bemutatott dokumentum átfogó képet ad a nemzeti hivatalok 2017. és 2018. évi első féléves szabadalmi statisztikáiról.

Egységes hatályú európai szabadalom

Az osztrák delegáció az Európai Unió Tanácsának soros elnökeként röviden összefoglalta a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló 469/2009/EK rendelet módosításáról szóló rendelet elfogadására irányuló javaslattal, valamint az egységes hatályú európai szabadalommal kapcsolatos fejleményeket. Az igazgatótanács az egységes hatályú európai szabadalomért felelős albizottságának elnöke jelezte, hogy nem tud előrelépésről beszámolni a témában, azonban jövőre esedékesé válik a testület elnökének és elnökhelyettesének újraválasztása.

A díjszabályzat 2. cikkének módosítása

Az ESZH jogi elnökhelyettese röviden összefoglalta a javaslat hátterét. Előadta, hogy az XML formátumú bejelentés műszaki bevezetésében késés következett be, és ezért az ESZH

nem tudta alkalmazni a karakterkódolású formátumok esetében az igazgatótanács által 2017. december 13-án jóváhagyott díjszabást. Emiatt technikai jellegű döntésre van szükség a díjszabályzat módosítását illetően, amelynek értelmében az érintett díjak az ESZH elnöke által meghatározandó időponttól válnak alkalmazandóvá. Szükségessé vált egyúttal a papíralapú bejelentések díjának emelése is.

Negyedéves pénzügyi jelentések

A napirendhez kapcsolódó két dokumentum tartalmazza a 2018. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 2. és 3. negyedéves jelentést. A BFC legutóbbi ülésén a 2018. évi költségvetés végrehajtásáról szóló negyedéves jelentéssel kapcsolatban a bizottság elnöke üdvözölte a hivatal 242 millió eurós működési eredményét, ami jóval a költségvetés és 3%-kal a 2017 második negyedéves eredmény felett alakult (10,3).

Az Európai Szabadalmi Akadémia (European Patent Academy, EPA) által szervezett szemináriumok és továbbképzések

Az EPA szervezésében 2018 második felében a következő külföldi szemináriumok és továbbképzések valósultak meg:

- „EPOQUE Net kutatások”, Hága, szeptember 17–21.;
- „Alapos kutatások és informatív kutatási jelentések”, Bécs, szeptember 19–20.;
- „Innováció, újtechnológiák és szabadalmak”, Luxembourg, október 8.;
- „Bevezetés a szabadalmi statisztikákba és a PATSTAT termékvonalba”, Bécs, február 20–22.;
- „Elbírálói gyakorlat”, Bécs, október 9–11.;
- „Hatékony párbeszéd a szabadalmi elbírálók és az ügyvivők/bejelentők között”, Pozsony, október 16–18.;
- „Európai előrehaladási konferencia: az IP-ismeretek oktatása az európai egyetemeken”, Athén, október 18–19.;
- „Fellebbezési tanácsok és fontos döntések”, München, november 14–15.;
- „Zöld technológiák és megújuló energiák – innováció és szabadalmaztatás”, Oslo, november 20–23.;
- „Nem műszaki jellemzők a szabadalmaztathatóság értékelésénél”, München, november 27–28.;
- „Egység, elsőbbség és megosztások”, Párizs, december 4–5.

Egyéb, ESZSZ által szervezett rendezvények

- EPO–EUIPO IP Executive Week, München, július 9–12.;
- Az Európai Szabadalmi Hivatal Szabadalmi információs konferenciája, Brüsszel, november 12–13.;
- Espacenet EPN Workshop, Hága, november 16.;
- CoCoNet éves találkozó, Varsó, november 26–28.;
- 6. indoeurópai ICT-konferencia, München, november 29.;
- „Blockchain-szabadalmazás” c. konferencia, Hága, december 4.

**AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS
MUNKACSOPORTJAINAK MUNKÁJÁBAN, ILLETVE EGYÉB UNIÓS
RENDEZVÉNYEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL**

Az SZTNH munkatársai továbbra is rendszeresen részt vettek a Brüsszelben tartott munkacsoporti és szakértői üléseken, konferenciákon. Téma szerinti és időrendi csoportosításban a következő ülésekre került sor 2018 második félévében:

- az EU Tanács szellemi tulajdonnal foglalkozó tanácsi munkacsoportjainak ülései: Brüsszel, július 5., július 26., szeptember 7., szeptember 13., október 12., november 5., november 7., november 15., december 11.;
- az iparjogvédelmi politikával foglalkozó szakértői csoport ülése, Brüsszel, szeptember 28.; november 5.;
- az iparjogvédelmi politikával foglalkozó csoport (GIPP) ülése, Brüsszel, október 17.

**AZ EURÓPAI UNIÓ SZELLEMI TULAJDONI HIVATALÁVAL (EUIPO)
FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI**

A Szellemi Tulajdoni Jogsértések Európai Megfigyelőközpontjának plenáris ülése, Alicante, szeptember 26–27.

Az ülésen a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület titkára képviselte a hivatalt.

A megfigyelőközpont jelenlegi hosszú távú tervének meghosszabbításán dolgozik annak érdekében, hogy a következő időszakot az EUIPO stratégiai tervéhez igazítsa.

A 2018-ban végzett tevékenység áttekintése

A megfigyelőközpont igazgatóhelyettese bemutatta a megfigyelőközpont 2018. évi munkáját: a politikai döntéshozókkal kiépített kapcsolatát; a nemzeti hatóságok közötti együttmű-

ködés előmozdítását; a szellemi tulajdon szerepének hangsúlyozását az oktatásban, a tudatosságnövelő kampányokat; az EU által finanszírozott projekteket harmadik országokban.

Aktuális információk az Európai Bizottságtól

A Bizottság képviselője hangsúlyozta a szellemitulajdon-védelem nemzetközi dimenziójában végzett munka fontosságát. A Bizottság három szinten működik: többoldalú, kétoldalú és horizontális tevékenységet végez. A multilaterális dimenzió a WIPO TRIPS-tanácsával folytatott munka, a kétoldalú szint a kereskedelmi partnerekkel folytatott tárgyalások szabadkereskedelmi megállapodások megkötése érdekében. Megemlítette a Kínában és Latin-Amerikában szervezett négyéves technikai együttműködési programokat (2017–2021), amelyek képzést és tájékoztatást nyújtanak azzal a céllal, hogy támogassák a kereskedelmi tárgyalásokat és segítséget nyújtsanak az uniós vállalkozásoknak, amennyiben befektetnek az EU határain kívül.

A közvetítők felelősségére vonatkozó ítélkezési gyakorlat

Az előadó röviden ismertette az ítélkezési gyakorlat legújabb fejleményeit, és kitért az olyan témákra is, mint az online közvetítők felelősségének korlátozása, valamint az online jogsértésekre vonatkozó intézkedések és eljárások alkalmazása.

EU Blockathon 2018

A megfigyelőközpont beszámolt az EU Blockathon 2018-ról, amely június 22–25-én került megrendezésre Brüsszelben. Az eseményen a feladat a hamisítás elleni fellépés következő szintjének kifejlesztése volt a blockchain segítségével.

A hosszú távú terv

A megfigyelőközpont rövid összefoglalót adott a folyamatban lévő projektekről és a bevezetésre váró változásokról.

A tanulmányok továbbra is a megfigyelőközpont tevékenységének központi részét képezik annak érdekében, hogy a döntéshozók olyan objektív tényekhez jussanak, amelyek segítenek a szellemi tulajdonnal kapcsolatos irányok meghatározásában, valamint a jogérvényesítésben közreműködő hatóságok munkájában és a fogyasztók tudatosságának növelésében. Tervben van egy összefoglaló jelentés létrehozása (először 2018-ban jelent meg), amely a főbb tanulmányok legfrissebb eredményeit tömörített formában tartalmazza, és évente közzéteszik.

A jogérvényesítés támogatásával kapcsolatban továbbra is erősödik az Europol (különösen az IPC3) és az Eurojust közötti közös munka. Megerősítik az együttműködést más szervezetekkel és hatóságokkal, mint például az OLAF, a TAXUD főigazgatósága és az Interpol. Elindult továbbá egy virtuális képzési központ a CEPOL támogatásával.

A jogérvényesítés támogatása

Számos kezdeményezés született a jogérvényesítés támogatására, mint például az IPC3 megerősítése. Bemutattak egy táblázatot e kezdeményezésekről, az elért eredményekről, valamint a szükséges további lépésekről.

Az EUIPO 20. védjegyjogi kapcsolattartó ülése, Alicante, október 16–17.

Az SZTNH részéről a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály vezetője és a Nemzetközi Védjegy Osztály osztályvezetője vett részt az ülésen.

A résztvevők először a jogalkotási reform jelenlegi állásáról hallhattak beszámolót. Az előadó röviden ismertette a védjegyreform végrehajtásának fázisait. Előadta, hogy egy útmutatón, valamint a határozatok átalakításán dolgoznak. Eddig 300 dokumentum elemzésére került sor, amelyekben főleg terminológiai, valamint a jogszabályi hivatkozásokra történő utalásokkal kapcsolatos módosításokat kellett végrehajtani.

A CP3 projekttel kapcsolatban az előadó kifejtette, hogy a közös közlemény az EUIPO módszertani útmutatójának 2016-os módosításakor az abszolút kizáró okok rész tekintetében – példákkal alátámasztva – átvezetésre került, illetve ismertette a közös közleményben megállapításra került feltételrendszert, továbbá azt példákon keresztül illusztrálta a tagállami képviselőknek.

Bemutatásra került a CP8 és CP9 konvergenciaprojekt jelenlegi állása. Az előadó bemutatta, hogy milyen területek tartoznak a projekt hatálya alá.

A CP11 projekt kapcsán az előadó 2016-tól kezdődően mutatta be a projekt mentetét. Kiemelte, hogy a tagállami hivatalok számára az év során három hosszú kérdőívet küldtek ki, amelyek célja egy áttekintés a jelenlegi nemzeti gyakorlatokról, továbbá ez lesz az alapja a munkacsoport további munkájának.

Az ülésen a nemzeti hivatalok képviselői elfogadták a CP12 projekt (bizonyítékok a fellebbezési eljárásban: üzleti titkot tartalmazó bizonyítékok benyújtása, bemutatása és kezelése) elindítását, amelyet a novemberi igazgatótanácsi ülés elé terjesztenek elfogadásra.

Az országneveket tartalmazó védjegyek vizsgálata körében a panelbeszélgetésben részt vevő személyek rövid prezentációját követően a nemzeti hivatalok, valamint az ügyfélszervezetek képviselői folytattak beszélgetést a moderátor által feltett azon kérdésekről, amelyek az országnevet tartalmazó védjegyek vizsgálatára vonatkoznak.

Az EUIPO munkatársa bemutatta az elmúlt öt év időszakából a legjelentősebb – relatív kizáró okok körében született – európai bírósági jogeseteket, különösen az összetéveszhetőség és a jó hírnév értékelése tekintetében.

„Az új típusú védjegyek kezelése a madridi rendszerben” címmel megtartott átfogó előadásban elhangzott, hogy a madridi rendszer jogi tökéletesítését célzó WIPO-munkacsoport ülésein már több alkalommal napirenden volt az új típusú védjegyek megvitatásának kérdése, így 2016-ban és 2017-ben.

A 20. védjegyjogi és a 17. formatervezésiminta-oltalmi együttes kapcsolattartó ülés

A védjegy és a formatervezésiminta-oltalom tárgyában megtartott együttes ülésen először egy átfogó előadás hangzott el az öt európai együttműködési projekt (ECP1–ECP5) keretében elért eredményekről.

Az EUIPO munkatársai ismertették az adatminőségi kérdéseket a TMview és a DesignView tekintetében. Bemutatták a fenntartási költségek számításának új metódusát. A prezentáció körvonalazta a TMview és a DesignView adatainak minősége és elérhetősége terén elért eredményeket.

Ismertetésre került az új ECP5 alprojekt, az európai hitelesítési hálózat. E projekt révén a nemzeti hivatalok ösztönözhetik az európai városokat és vállalkozásokat, hogy proaktív módon vegyenek részt a hamisítás elleni küzdelemben, és hozzájáruljanak az „Authenticities” európai hálózatát.

Az ülésen a termék- és szolgáltatásminőség területén végzett legfrissebb tevékenységekről és projektekről, illetve a minőségellenőrzési rendszerekről kaphattak még áttekintést a résztvevők.

Az EUIPO 17. kapcsolattartó ülése formatervezésiminta-oltalom tárgyában, Alicante, október 17–18.

Az ülésen a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály vezetője és a Nemzetközi Védjegy Osztály vezetője vett részt az SZTNH részéről.

A CP6 európai kooperációs projekt (a formatervezési minták grafikai ábrázolása) eredményeinek áttekintése körében tartott előadásban az előadó ismertette a projekt célkitűzéseit, a közös közleményben lefektetett elveket, a közleményben szereplő példákat, továbbá említést tett arról is, hogy a projektet mely tagállamok implementálták.

A görög hivatal nemzeti szakértője mutatta be röviden a CP10 projektet, amely a formatervezési minták interneten történő közzétételének kritériumait vizsgálja fel. A CP10 projektet 2016 októberében javasolták a kapcsolattartó ülésen, 2016 decemberében kezdték meg az ezzel kapcsolatos konvergenciaanalízist. Ennek keretében egy kérdőívet küldtek ki a tagállamoknak, valamint a felhasználói szervezeteknek.

Az EUIPO munkatársa bemutatta az Európai Bíróság legutóbbi, formatervezésiminta-oltalommal kapcsolatos ítéleteit. Az előadó elsősorban a nyilvánosságra jutást és a CP10 projekt célját érintő ítéletekről tett említést.

Az EUIPO fellebbezési tanácsának (BoA) munkatársa beszámolt a BoA legfrissebb és legfontosabb döntéseiről, kiváltképp az elsőbbség és az egyéni jelleg tekintetében.

A francia és a román delegáció képviselője ismertette a legfrissebb, a formatervezésiminta-oltalom területén hozott döntéseket. A francia képviselő előadásában a kizáró okok, a

közzététel, valamint az újdonság és az egyéni jelleg kapcsán emelte ki a francia formatervezésiminta-törvényben foglalt jogszabályi rendelkezéseket, amelyeket példákkal támasztott alá.

A román delegáció bemutatta a vonatkozó nemzeti szabályozást, a formatervezésiminta-oltalom lajstromozhatóságának feltételeit és bemutatta a lajstromozási eljárás folyamatát. Ezt követően három érdekesebb ügyet ismertetett.

Az Európai Bizottság képviselője átfogó előadást tartott a formatervezésiminta-oltalomra vonatkozó uniós jogszabályok értékelésének jelenlegi állásáról. Álláspontja szerint mind a 6/2002 rendelet, mind a 98/71/EC irányelv megérett a felülvizsgálatra. Hangsúlyozta, hogy a múlt évi védjegyreform a Bizottságot is akadályozta a dizájnreform végrehajtásában. Az értékelés célja a dizájnrendszer mélyreható vizsgálata és annak részletes elemzése, hogy a jelenlegi rendszer mennyiben tudta teljesíteni az eredeti célkitűzéseket.

Az EUIPO Igazgatótanácsának (Management Board, MB) és Költségvetési Bizottságának (Budget Committee, BC) ülése, Alicante, november 20–22.

Az SZTNH-t a megbízott jogi elnökhelyettes, a gazdasági főigazgató, illetve a Jogi és Nemzetközi Főosztály jogi ügyintézője képviselte az üléseken.

A BC ülése

A 2018-as költségvetés végrehajtása

A költségvetés negyedéves helyzete és az előirányzatok átcsoportosítása kapcsán az EUIPO ügyvezető igazgatója, Christian Archambeau elmondta, hogy a harmadik negyedév végén a tervezettnél jobb eredményt sikerült elérni. A költségvetés végrehajtásának százalékos arányszámái magasabban állnak, mint tavaly. Mind a bevételeknél, mind pedig a kiadásoknál elmaradás tapasztalható, ami összességében az eredmény/egyenleg javulását eredményezi.

A munkaterv és a 2019-es költségvetés

Az ügyvezető igazgató bemutatta a hivatali munkaterv költségvetési vonatkozásait, a pénzügyi források tevékenységi sorok közötti felosztását, illetve a tevékenységi sorok kiadásainak negyedéves és jövő évre tervezett mértékének összevetését.

A 2019. évre vonatkozó költségvetés tervezetének bemutatása során ismertetésre került, hogy az ARIMA modellel készült tervezet mérsékelt bevételi és enyhe kiadási növekedéssel számol. A költségvetés főösszegei: 251,8 millió EUR bevétel (3,6%-os növekedés 2018-hoz képest) és 238,6 millió EUR kiadás, melyek együtt 13,2 millió EUR többletet eredményeznek. A tervezett pozitív eredmény 5,5 millió EUR növekedést jelent a 2018. év végére előrejelzett eredményhez képest.

A 2020–2023 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi előretekintés bemutatása során elhangzott, hogy 2023-ra 314,5 millió EUR bevétellel, 246,4 millió EUR kiadással és 68,1 millió EUR egyenleggel számolnak; ismertetésre került a következő évek tevékenységi soros gazdálkodása, a költséghely szerinti lebontás, a hosszú távú pénzügyforgalmi terv (cash-flow), továbbá a prognosztizált általános és teljes önköltség is. Utóbbiak esetében 649, illetve 1193 EUR értéket valószínűsítene, ami 5,9%-os csökkenést jelent 2019-hez képest.

A hozzászólásokra adott válaszában az EUIPO ügyvezető igazgatója többek között elmondta, hogy a hatékonyság további javításának vannak alapjai, amelyek a támogató folyamatok javítására, az IT-eszközök fejlesztésére, javuló minőségű bejelentésekre támaszkodnak.

Az EUIPO kapcsolattartóinak találkozója, Alicante, november 29.

Az ülésen a Nemzetközi Együttműködési Osztály vezetője és a Gazdasági Főosztály kontrollermunkatársa vett részt a hivatal részéről.

Az ülésen értékelésre kerültek az európai együttműködési munkacsoportok, valamint a hivataloknál tett látogatások (ún. technical visitek) és a technical handover események eredményei. Beszámoltak a CP8 és a CP9 projekt aktuális státuszáról. Az EUIPO képviselői ismertették a 2019. évi munkaprogramot és a stratégiai terv ütemtervét. Bemutatásra került továbbá a tagállami hivatalok számára az új, 2019-ben induló CP12 és ECP5 projekt, amelyeket a kapcsolattartó ülést megelőző héten megtartott igazgatótanácsi ülésen már megerősítettek. Megosztották a résztvevőkkel az együttműködési megállapodások végrehajtásával, költségvetésével kapcsolatos statisztikákat.

KÉT- ÉS TÖBBOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Július 18-án az SZTNH sajtófőnöke tanulmányút keretében tett látogatást Londonban az Egyesült Királyság Szellemijajdon-védelmi Hivatalánál (UKIPO), ahol a UKIPO kommunikációs stratégiájával kapcsolatban tájékozódott.

Augusztus 1-jén a kínai Liaoning tartomány bírósági delegációja látogatott az SZTNH-ba. A vendégek a magyar szellemijajdon-védelmi rendszerről, illetve az SZTNH feladat-és hatásköréről kaptak tájékoztatást.

Szeptember 10–11. között tartották a „Visegrádi országok és barátaik” szellemi tulajdoni hivatalai vezetőinek találkozóját az ausztriai Rustban.

Szeptember 18-án az EUIPO munkatársai látogattak a hivatalba, hogy megvitassák a kétoldalú együttműködés kérdéseit.

Október 16-án került megrendezésre a Visegrádi Szabadalmi Intézet (VSZI) technikai szakértői munkacsoportjának ülése Varsóban.

November 28-án tartották Varsóban a VSZI Igazgatótanácsának ülését.

December 6-án a kínai Csiangszu tartomány bírósági delegációja tett látogatást az SZTNH-ban. A delegáció a magyar szellemi tulajdon-védelmi rendszerről, a jogérvényesítésről és a jogorvoslati eljárásról kapott tájékoztatást.

December 13-án és 14-én az Eurázsiai Szabadalmi Hivatal szakértői az SZTNH-nál tett tanulmányút keretében kaptak széles körű tájékoztatást a Visegrádi Szabadalmi Intézet működéséről, szolgáltatásairól, valamint a nemzetközi kutatási és nemzetközi elővizsgálati területen szerzett tapasztalatairól.

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMÉVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEKEN VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

Az SZTNH munkatársai az év második felében is számos alkalommal képviselték a hivatalt különböző szakmai konferenciákon és üléseken. A jelentősebb rendezvények a következők voltak.

- Hamisítás és kalózkodás elleni nemzetközi konferencia, Batumi, július 12–13.;
- az „Egy Övezet, Egy Út Kezdeményezés” keretében megrendezett szellemi tulajdon-védelmi konferencia, Peking, augusztus 28–29.;
- „Szellemi tulajdon az innováció ökoszisztémájában” című konferencia, Krakkó, szeptember 6–8.;
- az Európai Dizájn Szövetségek Szervezetének (BEDA) elnökségi ülése, Tallin, szeptember 12–15. és Brüsszel, november 19–22.;
- az Oroszország Szabadalmi Hivatala által rendezett nemzetközi konferencia, Moszkva, szeptember 19–20.;
- a WIPO és az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala által közösen megrendezett szerzői jogi szakértői találkozó, Washington, október 22–23.;
- a Lengyel Szabadalmi Hivatal fennállása 100. évfordulójának ünnepe, Varsó, november 26.;
- a DesignEuropa díjátadó ünnepe, Varsó, november 27.;
- „Szerzői jog a digitális korban” c. regionális konferencia, Pristina, december 5.